

ความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยของวัยรุ่นตอนกลาง: การศึกษาตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

นางสาวอริษฐาน โมทอง

นางสาวอภิญา กীরติเมธากุล

นางสาวอรญา เลิศวัชรา

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

สาขา จิตวิทยา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2556

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
สารบัญตาราง.....	๑
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	21
ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย.....	21
ขอบเขตการวิจัย.....	22
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	22
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	23
บทที่ 2 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	24
กลุ่มตัวอย่าง.....	24
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	24
วิธีดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
บทที่ 4 การอภิปรายผลการวิจัย.....	45
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	50
รายการอ้างอิง.....	54
ภาคผนวก.....	57
ภาคผนวก ก.....	57

ภาคผนวก ข.....	60
ภาคผนวก ค.....	66

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ ความตั้งใจในการใช้ฤกษ์ยามของวัยรุ่นตอนกลาง : การศึกษาตามแนว
ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

โดย นางสาวอชิษฐาน โมทอง

นางสาวอภิญา กীরติเมธากุล

นางสาวอรญา เลิศวัชรรา

สาขาวิชา จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เหวดี วัฒนทกโกศล

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้ับการค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

.....คณบดีคณะจิตวิทยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนงค์ มณีศรี)

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร . พรรณระพี สุทธิวรรณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เหวดี วัฒนทกโกศล)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร . สุภรณ์ ลวดลาย)

ความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยของวัยรุ่นตอนกลาง : การศึกษาตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล
(INTENTION TO USE CONDOM IN MIDDLE ADOLESCENTS: A STUDY OF THEORY OF REASONED ACTION)

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เหวดี วัฒนทกโกศล, 72 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล โดยกลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 153 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ มาตรการเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางตรงและทางอ้อม มาตรการการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและทางอ้อม และมาตรการความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย และวิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

เจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจใช้ถุงยางอนามัย ($r=.272$, $r=.545$, $p<.01$) ตามลำดับ เจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถอธิบายความแปรปรวนของความตั้งใจใช้ถุงยางอนามัยได้ร้อยละ 32 ($p<.01$) โดยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีน้ำหนักในการทำนายความตั้งใจใช้ถุงยางอนามัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\beta=.509$) ส่วนเจตคติต่อพฤติกรรมมีน้ำหนักในการทำนายความตั้งใจใช้ถุงยางอนามัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\beta=.158$)

สาขาวิชา.....ลายมือชื่อ.....

ปีการศึกษา.....2556.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

KEYWORD: ATTITUDE TOWARD BEHAVIOR, SUBJECTIVE NORMS, INTENTION, CONDOM
INTENTION TO USE CONDOM IN MIDDLE ADOLESCENTS: A STUDY OF THEORY OF REASONED
ACTION

ADVISOR: ASST. PROF. DR. REWADEE WATAKAKOSOL, 72 PP.

The purpose of this research was to study the variables related to attitude toward using condom behavior, subjective norm, and intention to use condom among middle adolescents according to the Theory of Reasoned Action. Participants were 153 students who aged between 15 – 19 years old from Vocational Colleges in Bangkok. Research instruments were: Attitude toward Behavior scale, Subjective Norms scale, and Behavioral Intention scale. Data were analyzed by Multiple Regression (Enter Method).

Research results are as followed:

Attitude toward Behavior and Subjective Norms were significantly and positively correlated to Behavioral Intention to use condom ($r=.272$, $r=.545$, $p<.01$, respectively). Attitude toward Behavior and Subjective Norms together significantly predicted intention to use condom ($R^2 = .32$, $p <.01$). Subjective Norms had a significant standardized coefficient ($\beta=.158$, $p <.01$). Attitude toward Behavior had a significant standardized coefficient ($\beta=.158$, $p <.05$).

Field of Study.....Student's signature.....

Academic year.....2013.....Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระนี้จะผ่านลุล่วงไปไม่ได้เลยหากขาดความช่วยเหลือที่ดีเยี่ยมจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เรวดี วัฒนทกโกศล อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้ความคิดเห็น คำแนะนำและคำอธิบายต่างๆ ด้วยความ เอาใจใส่ เสมอมา ตลอดจนช่วยอ่านรายงานฉบับร่างอย่างละเอียด พร้อมคำแนะนำที่มีค่ายิ่ง คณะผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและ ขอขอบคุณเป็นอย่างมากในความกรุณาของอาจารย์

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณคุณอาจารย์ทุกท่านในคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ประสิทธิ์ ประสาทความรู้ที่มีประโยชน์ยิ่งต่อการศึกษาครั้งนี้แก่พวกเรา

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์โรงเรียนต่างๆ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ให้เข้าไปเก็บข้อมูลใน โรงเรียนและขอขอบคุณน้องๆ นักศึกษาทั้งหลาย ผู้ที่มีความสำคัญยิ่งกับการศึกษาในครั้งนี้ จากโรงเรียนทั้ง 4 โรงเรียน ที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามด้วยความตั้งใจ

ท้ายที่สุดคณะผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ปกครองที่รักยิ่งของพวกเรา ที่ให้การสนับสนุนทั้งด้านจิตใจและด้าน ทรัพยากร ผู้ที่ถือเป็นแรงบันดาลใจสำคัญในการศึกษาเล่าเรียนและอุสาหะทำการค้นคว้าอิสระนี้จนสำเร็จ

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

- 1 ความถี่ ความถี่สะสม ร้อยละของความถี่และร้อยละความถี่สะสมของความถี่เกี่ยวกับผลของการใช้ถุงยางอนามัยนั้กศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนั้กศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 15 คน.....26
- 2 ความถี่ ความถี่สะสม ร้อยละของความถี่และร้อยละความถี่สะสมของความถี่เกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ของนั้กศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนั้กศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 15 คน.....28
- 3 ความถี่ ร้อยละความถี่ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ เพศ โรงเรียนหรือสถาบันที่ศึกษาอยู่ และข้อมูลส่วนบุคคล (N=153).....33
- 4 แสดงค่าต่ำสุด ค่ากลาง ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา (N=153).....35
- 5 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางตรงกับเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางอ้อม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม (N=153).....37
- 6 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย (N=153).....38
- 7 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ที่ทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย (N=153).....39
- 8 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรทำนายในรูปคะแนนดิบ (b) คะแนนมาตรฐาน (Beta) การทดสอบการมีนัยสำคัญทางสถิติของ Beta (N=153).....40
- 9 ค่าคะแนนของมาตรวัดความตั้งใจที่จะใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง.....41
- 10 มั้ชฉิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบที (t- test) ของคะแนน

	ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยและไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัย.....	42
11	มัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบที (<i>t</i> - test) ของคะแนน ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย เมื่อมีเพศสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยและไม่ตั้งใจจะใช้ ถุงยางอนามัย.....	43
12	แสดงค่าสถิติจากการวิเคราะห์ข้อคำถามด้วยค่าสหสัมพันธ์ (correlated Item – Total Correlation: CITC) ของมาตรวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางตรง (<i>N</i> = 40) (<i>p</i> < .05, Critical <i>r</i> (<i>df</i> = 38, <i>p</i> < .05) = 0.2638).....	66
13	แสดงค่าสถิติจากการวิเคราะห์ข้อคำถามด้วยค่าสหสัมพันธ์ (correlated Item – Total Correlation: CITC) ของมาตรวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางอ้อม ส่วนของมาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการใช้ถุงยางอนามัย (<i>N</i> = 40) (<i>p</i> < .05, Critical <i>r</i> (<i>df</i> = 38, <i>p</i> < .05) = 0.2638).....	68
14	แสดงค่าสถิติจากการวิเคราะห์ข้อคำถามด้วยค่าสหสัมพันธ์ (correlated Item – Total Correlation: CITC) ของมาตรวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางอ้อม ส่วนของมาตรวัดการประเมินผลของการใช้ถุงยางอนามัย (<i>N</i> = 40) (<i>p</i> < .05, Critical <i>r</i> (<i>df</i> = 38, <i>p</i> < .05) = 0.2638).....	69
15	แสดงค่าสถิติจากการวิเคราะห์ข้อคำถามด้วยค่าสหสัมพันธ์ (correlated Item – Total Correlation: CITC) ของมาตรวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการทำพฤติกรรมการใช้ ถุงยางอนามัยทางอ้อม ส่วนของมาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง (<i>N</i> = 40) (<i>p</i> < .05, Critical <i>r</i> (<i>df</i> = 38, <i>p</i> < .05) = 0.2638).....	70
16	แสดงค่าสถิติจากการวิเคราะห์ข้อคำถามด้วยค่าสหสัมพันธ์ (correlated Item – Total Correlation: CITC) ของมาตรวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการทำพฤติกรรมการใช้ ถุงยางอนามัยทางอ้อม ส่วนของมาตรวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (<i>N</i> = 40) (<i>p</i> < .05, Critical <i>r</i> (<i>df</i> = 38, <i>p</i> < .05) = 0.2638).....	71

17 แสดงค่าสถิติจากการวิเคราะห์ข้อคำถามด้วยค่าสหสัมพันธ์ (correlated Item – Total Correlation: CITC) ของมาตรวัดเจตนาที่จะทำพฤติกรรมออกกำลังกาย ($N = 40$) ($p < .05$, Critical r ($df = 38$, $p < .05$) = 0.2638).....72

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนอาจนำไปสู่การติดโรคทางเพศสัมพันธ์รวมถึงปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมได้ ในปี 2554 อัตราการคลอดทารกของหญิงอายุ 15-19 ปี มีมากถึง 53.6 คน เทียบกับปี 2548 ที่มี 49.8 ต่อประชากรหญิงอายุเดียวกันเทียบจาก 1,000 คน (สำนักอนามัยเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2554) ซึ่งเป็นอัตราการคลอดที่สูงมากเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว (อัตราการคลอดของหญิงอายุ 15-19 ปี อยู่ที่ 24 คนต่อประชากร 1,000 คน) และแม้จะเทียบกับประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกัน พบว่ามีอัตราการคลอดของหญิงอายุ 15-19 ปี อยู่เพียง 39.3 เท่านั้น (World Population Prospects, 2010) อ้างถึงใน สถานการณ์อนามัยเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชน สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2554) การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนนอกจากจะเสี่ยงต่อการติดโรคทางเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การแท้ง การตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยเรียนยังส่งผลเสียทั้งเรื่องการเรียนและคุณภาพชีวิต ผู้ที่ตั้งครรภ์ในขณะที่ยังเป็นนักเรียนอาจต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน ขาดทักษะ วุฒิภาวะและความรู้ในการเลี้ยงดูบุตรตลอดจนอาจขาดทรัพยากรที่จะใช้ในการให้การศึกษาและเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ นอกจากนี้การเป็นแม่ขณะที่ยังอายุน้อยยังส่งผลเสียต่อเด็กที่จะเกิดตามมา กล่าวคือ จากข้อมูลเด็กที่เกิดในโรงพยาบาลรัฐ ในปี 2553 พบว่าทารกที่เกิดจากแม่วัยรุ่น อายุ 15 ปี มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 13.1 และพบทารกน้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่าเกณฑ์ สูงถึงร้อยละ 18.4 ในแม่ที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี (สำนักอนามัยเจริญพันธุ์, 2554)

การศึกษาพบว่าเยาวชนไทยเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 11 ปี (Khumsaen และ Gary, 2009) โดยมีประมาณร้อยละ 50 เท่านั้น ที่ใช้ถุงยางอนามัยขณะมีเพศสัมพันธ์ (สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค, 2554) อัตราการใช้ถุงยางอนามัยในเพศชายมีมากกว่าเพศหญิง จากข้อมูลทางสถิติจากกลุ่มตัวอย่างในเพศชาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีการคุมกำเนิดเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก คิดเป็นร้อยละ 67.7 เพศหญิงร้อยละ 54.3 และกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาปวช. ปี 2 เพศชายมีการคุมกำเนิดมากถึงร้อยละ 71 ในขณะที่เพศหญิงมีการคุมกำเนิดเพียงร้อยละ 54.7 (สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค, 2554) อัตราการคุมกำเนิดในเพศหญิงต่ำกว่าเพศชายค่อนข้างมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pötsönen และ Kontula (1999) ที่พบว่าวัยรุ่นชายใช้

ดูยางอนามัยมากกว่าวัยรุ่นหญิงแม้เพศหญิงมีโอกาสที่จะตั้งครรภ์ และการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นถือว่าเป็นเรื่องไม่พึงประสงค์ในสังคมไทย นอกจากนี้ยังพบว่าอัตราการติดเชื้อเอดส์ในวัยรุ่นมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น (ยูนิเซฟ ประเทศไทย, 2556) ข้อมูลจากสำนักโรคบาดวิทยา พบว่าเยาวชนมีแนวโน้มป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะโรคหนองในที่ทำให้มีโอกาสติดเชื้อเอดส์มากกว่าคนปกติ 3-9 เท่า อันเป็นผลมาจากการมีเพศสัมพันธ์ที่เสี่ยง เช่น การไม่ใช้ถุงยางอนามัย (สำนักโรคบาดวิทยา อ้างถึงใน สรุปลสถานการณ์และการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์, 2556) โดยอัตราผู้ติดเชื้อเอดส์ช่วงอายุ 15-19 ปี เพศหญิงสูงกว่าเพศชาย 2 เท่า (สรุปลสถานการณ์และการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์, 2556) อีกทั้งพบว่าประชากรไทยอายุ 15-49 ปี ร้อยละ 1.5 ติดเชื้อเอดส์ (ยูนิเซฟ ประเทศไทย, 2556)

การมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นเป็นพฤติกรรมที่หากศึกษาด้วยทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Actions) จะพบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norms) และเจตคติที่มีต่อการกระทำพฤติกรรมที่เฉพาะ (Attitude toward specific behavior) สามารถเป็นตัวร่วมในทำนายการความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมได้ (Ajzen และ Fishbein, 1980; Fishbein และ Ajzen, 1975 อ้างถึงใน Doswell, Braxter, Cha และ Kim, 2011) จากการศึกษาพบว่าเจตคติทางบวกที่มีต่อเพศสัมพันธ์มีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมการเริ่มมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยเสี่ยงแต่ในทางกลับกันเจตคติทางบวกต่อการยับยั้งชั่งใจทำให้การเริ่มเกิดพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ช้าลง ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่ช่วยปกป้องการเกิดพฤติกรรมได้ (Buhi และ Goodson, 2007 อ้างถึงใน Doswell, Braxter, Cha และ Kim, 2011) ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล อธิบายว่าความตั้งใจของวัยรุ่นที่จะกระทำพฤติกรรมเกี่ยวกับทางเพศ ประกอบด้วยการเจตคติที่มีต่อการทำพฤติกรรมของตนเองและการบรรทัดฐานส่วนบุคคล (Subjective norms) ของกลุ่มอ้างอิง (Referent groups) (Fishbein และ Ajzen, 1975 อ้างถึงใน Doswell, Braxter, Cha และ Kim, 2011) สำหรับวัยรุ่นผู้ปกครองและกลุ่มเพื่อน (Peers) คือตัวอ้างอิงสำคัญในฐานะบรรทัดฐานของบุคคล (Subjective norms) (Jemmott และ Jemmott, 1994 อ้างถึงใน Doswell, Braxter, Cha และ Kim, 2011)

จากเหตุผลข้างต้น คณะผู้วิจัยได้ตระหนัก ถึงความสำคัญในการศึกษาเจตคติในการใช้ถุงยางอนามัยในวัยรุ่นตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล เนื่องจากพบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective norms) และเจตคติต่อการพฤติกรรม (Attitude toward specific behavior) สามารถทำนายเจตนาในการทำพฤติกรรมได้

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัฒนาการและระยะการเจริญเติบโตของวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นช่วงที่ร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงมากและเป็นไปอย่างรวดเร็ว (Spano, 2004) ความรู้สึกและพฤติกรรมของวัยรุ่นในช่วงมัธยมต้นและปลาย อาจจำแนกได้ดังนี้ 1) เป็นตัวของตัวเองมากขึ้น 2) สนใจอนาคตและพัฒนาการของสติปัญญา (Cognitive development) 3) มีกิจกรรมทางเพศ (Sexuality) 4) มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย (Physical changes) 5) มีจริยธรรมและเรียนรู้ที่จะชี้นำตนเอง (Self-direction) (Spano S., 2004) โดยสามารถแบ่งวัยรุ่นออกเป็น 3 ช่วงวัยได้ดังนี้ วัยรุ่นตอนต้น (Early adolescence) อายุ 11-13 ปี วัยรุ่นตอนกลาง (Middle adolescence) อายุ 14-18 ปี และวัยรุ่นตอนปลาย (Late adolescence) อายุ 18-21 ปี (แบ่งตาม Stage of Adolescent Development: Adapted from the American Academy of Child and Adolescent's Facts for Family, 2008)

เนื่องจากการวิจัยนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี ซึ่งตรงกับช่วงวัยรุ่นตอนกลาง ผู้วิจัยจึงขอลำถึงพัฒนาการของวัยรุ่นตอนกลาง ดังนี้

วัยรุ่นตอนกลางมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายคือ เพศชายมีส่วนสูงและน้ำหนักเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีไขมันใต้ผิวหนังบางลงและมีกล้ามเนื้อเพิ่มขึ้นและแข็งแรงมากขึ้น แต่ในเพศหญิงส่วนสูงเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยจนคงที่ (ผู้หญิงอาจสูงขึ้นเพียง 1-2 นิ้วหลังจากมีประจำเดือนครั้งแรก) และมีการสะสมของไขมันใต้ผิวหนังเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะบริเวณหน้าอกและสะโพก (Spano, 2004)

พัฒนาการด้านสติปัญญาของวัยรุ่นตอนกลาง ความคิดเชิงนามธรรมพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่องจากวัยรุ่นตอนต้น สามารถเรียนรู้และเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้ลึกซึ้งขึ้น เข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ เช่น ปรัชญา ศาสนา วัฒนธรรม รู้จักคิดอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ คิดวิเคราะห์ ตั้งสมมติฐานและทดลอง แก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนได้ (ชมรมจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นแห่งประเทศไทย , 2548) ความสนใจของวัยรุ่นตอนกลางมีความชัดเจนมากขึ้น มีการตั้งเป้าหมายในชีวิต ตระหนักถึงอนาคตและบทบาทต่างๆ ของตนเองมากขึ้น (American Academy of Child and Adolescent's Facts of Families, 2008)

ส่วนพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม วัยรุ่นตอนกลางยังคงรู้สึกวิตกกังวลและอ่อนไหวง่ายเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของร่างกาย รู้สึกว่าร่างกายตนเองงุ่มง่าม ไม่น่าพอใจในรูปร่างของตนเอง วัยรุ่นตอนกลางมี

ความคิดเป็นของตนเองมากขึ้น ต้องการอิสระ อยากทำสิ่งต่างๆด้วยตัวเอง อยากรู้ อยากเห็น อยากลอง ระยะเวลาห่างระหว่างวัยรุ่นตอนกลางและผู้ปกครองเริ่มมากขึ้น มักมีความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้ปกครอง เพื่อนเป็นแรงสนับสนุนสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นมีความมั่นใจในตนเอง ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน มักจะเลือกคบเพื่อนที่มีอะไรคล้ายกับตนเองหรือเลือกคบเพื่อนที่เป็นในแบบที่ตนเองอยากจะเป็น วัยรุ่นตอนกลางมีอารมณ์ที่เข้มข้นขึ้น เปลี่ยนแปลงง่าย และควบคุมอารมณ์ได้ไม่ดีนัก (สุริยเดว ทรีปาตี, 2551)

ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (The Theory of Reasoned Action)

การศึกษาทางจิตวิทยาสังคมส่วนใหญ่มุ่งเน้นที่จะทำความเข้าใจถึงการแสดงออกของพฤติกรรมมนุษย์ โดยนักจิตวิทยาพยายามจะทำการศึกษาและหาคำอธิบายว่าทำไมมนุษย์ถึงมีการกระทำพฤติกรรมหนึ่งๆ ออกมา

Ajzen และ Fishbein ได้พัฒนาทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) ขึ้นมาในปี 1975 เพื่ออธิบายและทำนายที่มาของพฤติกรรมที่ได้เลือกและวางแผนที่จะทำหรือไม่ทำ (volitional behavior) ทฤษฎีนี้ไม่สามารถนำมาใช้อธิบายถึงพฤติกรรมในรูปแบบอื่นได้ เช่น พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติของมนุษย์ พฤติกรรมที่ถูกกระตุ้นด้วยอารมณ์หุนหันพลันแล่น และพฤติกรรมในเชิงลักษณะนิสัย เป็นต้น เพราะนักจิตวิทยาเชื่อว่าพฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้เกิดขึ้นเองตามสมัครใจหรือเป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้ผ่านการคิดตัดสินใจทบทวนมาก่อน ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) มีความเชื่อว่ามนุษย์มีการคิดอย่างมีเหตุผลและมีการประเมินอย่างเป็นระบบในการตัดสินใจว่าตนจะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมหนึ่งๆ ออกมา (Greene, Hale และ Householder, 2003)

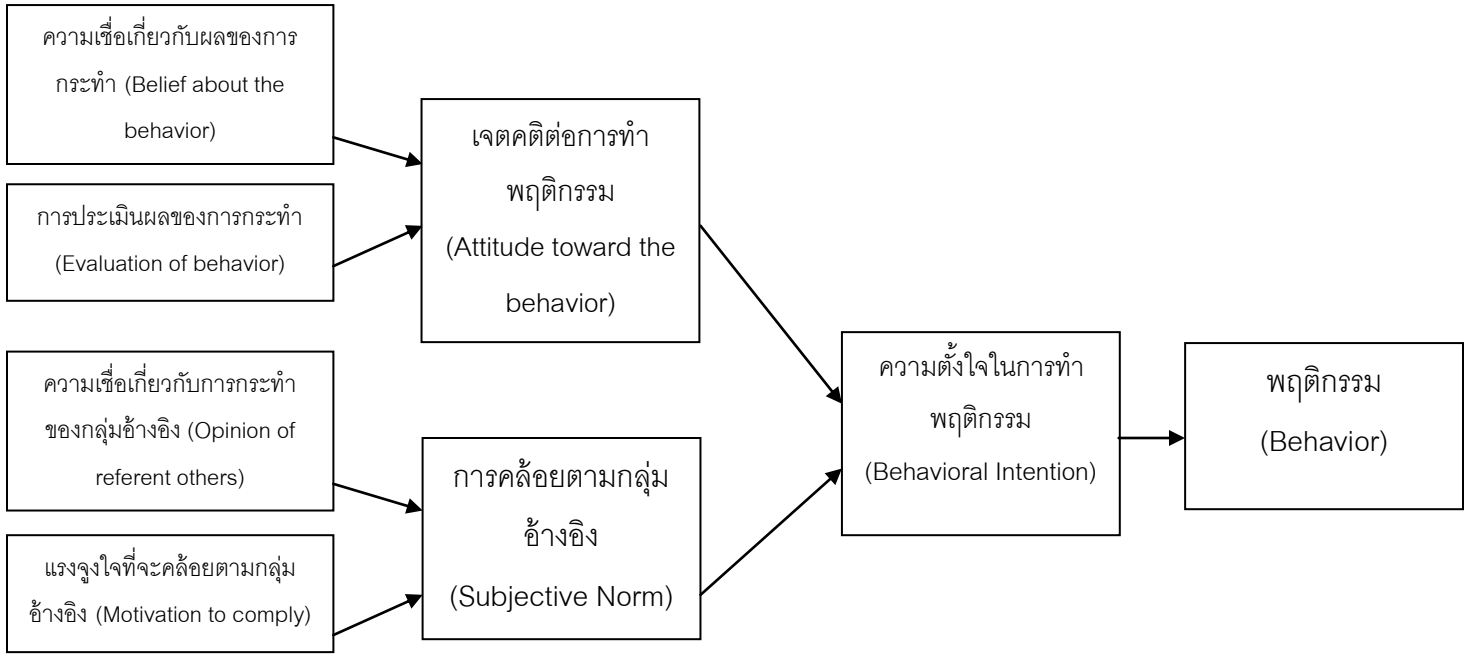
ทฤษฎีนี้เสนอว่าเจตนาของบุคคลในการทำหรือไม่ทำพฤติกรรม (Behavioral Intention) เป็นตัวแปรที่มีน้ำหนักที่สุดในการทำนายว่าบุคคลจะทำพฤติกรรมนั้นหรือไม่ Ajzen และ Fishbein (1975) มีความคิดว่าเจตนาในการทำพฤติกรรมหนึ่งๆ เป็นตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดต่อพฤติกรรม เพราะตามหลักเหตุและผลแล้ว ถ้าเรามีเจตนาที่จะทำอะไร เราก็จะตัดสินใจทำสิ่งนั้น แต่เจตนาไม่ใช่เพียงตัวแปรเดียวที่สามารถอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมทั้งหมด ก่อนหน้าที่บุคคลตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมบางอย่าง บุคคลได้ผ่านการประมวลผลต่างๆ ที่ได้รับอิทธิพลมาจากตัวแปรหรือปัจจัยอื่นๆ ด้วย ในทางทฤษฎีนี้ เจตนาต่อการทำพฤติกรรมเกิดจาก

ปัจจัยพื้นฐานที่เป็นตัวกำหนด 2 ตัว ได้แก่ ปัจจัยส่วนตัวบุคคล (Person Factor) และปัจจัยแนวโน้มจากอิทธิพลสังคม (Reflecting social influence) (Ajzen, 2005)

ปัจจัยส่วนตัวบุคคล (Person factor) ในที่นี้คือ เจตคติต่อการทำพฤติกรรม (Attitude toward the behavior) กล่าวคือ บุคคลมีความเชื่ออย่างไรต่อพฤติกรรมนั้น บุคคลมีความรู้สึกคิดเห็นประเมินการกระทำพฤติกรรมนั้นไปในทางบวกหรือทางลบ ทำแล้วจะเกิดผลดีหรือผลเสีย ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลขยายความว่ามีตัวแปรย่อยอีก 2 ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการทำนาย เจตคติต่อการทำพฤติกรรม (Attitude toward the behavior) ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Belief about the behavior) และการประเมินผลของการกระทำ (Evaluation of the behavior)

ส่วนปัจจัยแนวโน้มจากอิทธิพลสังคม (Reflecting Social Influence) ในที่นี้คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) กลุ่มอ้างอิงหมายถึงกลุ่มคนที่มีอิทธิพลหลักและความสำคัญต่อตัวบุคคล บุคคลสามารถรับรู้ความคาดหวังจากกลุ่มอ้างอิงได้ว่าต้องการให้ตนทำพฤติกรรมนั้นหรือไม่ เมื่อกลุ่มอ้างอิงมีความต้องการให้บุคคลทำพฤติกรรมหนึ่งๆ บุคคลก็จะมีแนวโน้มที่จะทำตามความคาดหวังจากกลุ่มอ้างอิงสูง โดยทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลชี้ว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) มาจากสองตัวแปรย่อย คือ ความเชื่อเกี่ยวกับการกระทำของกลุ่มอ้างอิง (Opinion of referent others) และ แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to comply) (Ajzen, 2005)

แนวคิดของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลสามารถอธิบายด้วยโมเดลหลักตามนี้

ภาพที่ 1 โครงสร้างพื้นฐานของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลดัดแปลงจาก Ajzen, 2005

โดยสรุปแล้วทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) อธิบายได้ว่าการกระทำพฤติกรรมหนึ่งของคุณขึ้นอยู่กับว่าคุณมีเจตนาในการทำพฤติกรรมนั้น (Behavioral Intention) โดยก่อนที่คุณจะตัดสินใจมีเจตนาที่จะทำพฤติกรรมหนึ่ง มีอิทธิพลมาจากสองตัวแปรหลักคือ เจตคติต่อการทำพฤติกรรม (Attitude toward the behavior) ซึ่งถูกวัดโดย ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Belief about the behavior) และ การประเมินผลของการกระทำ (Evaluation of behavior) ตัวแปรหลักอีกตัวคือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) ซึ่งถูกวัดโดย ความเชื่อเกี่ยวกับการกระทำของกลุ่มอ้างอิง (Opinion of referent others) และ แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to comply)

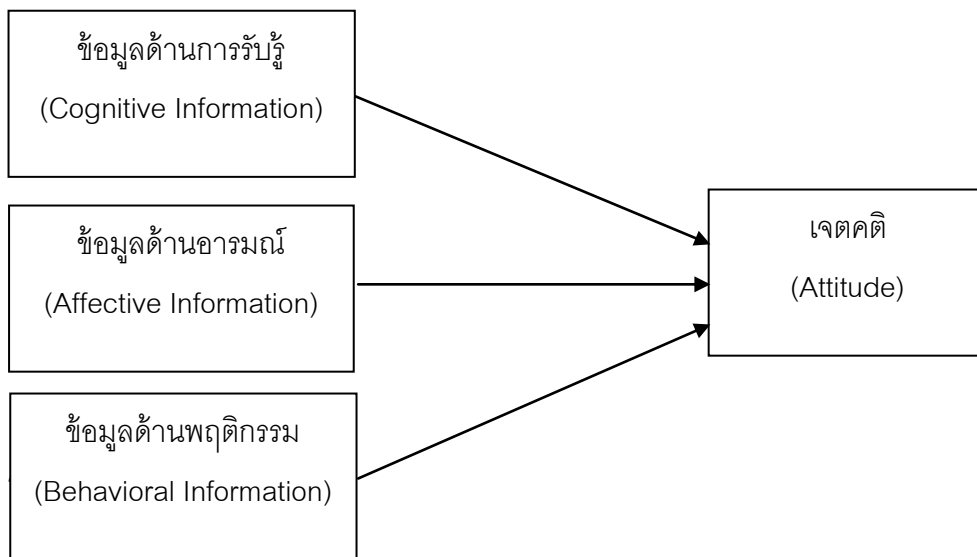
เจตคติต่อการทำพฤติกรรม (Attitude toward the behavior)

การศึกษาเรื่องเจตคติเริ่มขึ้นมาเป็นเวลานาน โดยเริ่มจากการพยายามวัดเจตคติซึ่งเป็นสิ่งนามธรรม ออกมาในรูปแบบของหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ในยุคต่อมานักจิตวิทยาสังคมส่วนใหญ่เชื่อว่าเจตคติมีอิทธิพล และสามารถทำนายการเกิดของพฤติกรรมได้ เพราะมีงานวิจัยมากมายที่สนับสนุนความคิดนี้ ตามหลักเหตุผล

เจตคติทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น ในลักษณะเฉพาะตัวตามทิศทาง ที่บุคคลมีอยู่ ถ้าเรามีเจตคติทางบวกต่อสิ่งใด เราก็มักมีแนวโน้มทำตามสิ่งนั้น (Haddock และ Maio, 2010)

การจำกัดความหมายของคำว่า “เจตคติ” มีอยู่มาก โดยรวมแล้วสามารถสรุปได้ดังนี้ เจตคติคือ สภาพความคิดความเข้าใจและความรู้สึกเชิงประเมินที่มีต่อสิ่งต่างๆ สภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคลอันเป็นผลทำให้เกิดมีท่าทีหรือมีความคิดเห็น รู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ เห็นหรือไม่เห็นด้วย (อ้างถึง Fazio, 1995, Cacioppo และ Petty, 1981 ใน Haddock และ Maio, 2010)

เจตคตินั้นไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวบุคคลมาตั้งแต่กำเนิด เจตคติเกิดจากการเรียนรู้ของประสบการณ์ของบุคคลได้ผ่านการรับรู้ การสังเกตการณ์ และการประเมินต่างๆ ค่อยๆรวมกันก่อเกิดมาเป็นเจตคติต่อสิ่งหนึ่ง นักจิตวิทยา Eagly และ Chaiken (1993) ได้สรุปรวมว่าเจตคติเกิดจากการประเมินผ่านองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับรู้ (Cognitive), ด้านความรู้สึก (Affective), และ ด้านพฤติกรรม (Behavioral) ภาพโมเดลองค์ประกอบหลากหลายของเจตคติ (The Multicomponent Model of Attitude)

ภาพที่ 2 องค์ประกอบของเจตคติ ดัดแปลงจาก Haddock และ Maio (2010)

องค์ประกอบของเจตคติ 3 ด้าน มีดังนี้

1. ด้านการรับรู้ (Cognitive Information) ประกอบด้วยความเชื่อของบุคคลที่มีต่อเป้าหมาย ความคิดเห็นจากการประเมินเป้าหมายเจตคติว่าเป็นอย่างไร สิ่งสำคัญขององค์ประกอบนี้ก็คือจะประกอบด้วยความเชื่อที่ได้

ประเมินค่าแล้วว่าน่าเชื่อถือหรือไม่น่าเชื่อถือ ดีหรือไม่ดี และยังรวมไปถึง ความเชื่อในใจว่าควรจะมีปฏิกิริยาตอบโต้อย่างไรต่อเป้าหมายทัศนคตินั้นจึงจะเหมาะสมที่สุด

2. ด้านความรู้สึก (Affective Information) หมายถึง อารมณ์ที่มีต่อเป้าหมายของเจตคตินั้น มีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นอย่างไร เป้าหมายของเจตคติจะถูกมองด้วยอารมณ์ ชอบหรือไม่ชอบ ถูกใจหรือไม่ถูกใจ

3. ด้านพฤติกรรม (Behavioral Information) หมายถึง แนวโน้มการประเมินพฤติกรรมจากประสบการณ์ในอดีต ทำให้เกิด ความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับเจตคติ บุคคลเคยมีประสบการณ์หรือได้มีการรับรู้ประสบการณ์จากการเห็นสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ถ้าเป็นประสบการณ์การรับรู้ที่ดี บุคคล ก็จะมีเจตคติที่ดีต่อเป้าหมาย ทำให้บุคคลมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมสนับสนุนเป้าหมายนั้น (Haddock และ Maio, 2010)

การวัดเจตคติต่อการทำพฤติกรรม (Attitude toward the behavior)

Ajzen และ Fishbein (1980) ได้เสนอการวัดเจตคติต่อพฤติกรรม 2 วิธี คือ การวัดเจตคติต่อพฤติกรรมโดยตรงและทางอ้อมหรือ การวัดจากความเชื่อ (Belief based measure) เจตคติที่วัดโดยทางอ้อมจากความเชื่อเป็นตัวกำหนดเจตคติทางตรงต่อพฤติกรรม สามารถใช้มาตรวัดเจตคติที่นิยมใช้กันมากคือ มาตรฐานความหมาย (semantic differential scale) ของ Osgood และคณะ (Osgood, Suci และ Tannenbaum, 1957) โดยใช้ คู่คำคุณศัพท์ ที่ตรงกันข้าม (bipolar) และมีติการประเมินในการวัดเจตคติ ตัวอย่างเช่น

สำหรับฉันการมีเพศสัมพันธ์แบบป้องกัน เป็นสิ่งที่

ไม่ดี : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : ดี
-3 -2 -1 0 1 2 3

คำตอบในแต่ละมาตราให้คะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 7 ผลรวมที่ได้เหล่านี้ เป็นการวัดเจตคติทางตรงต่อพฤติกรรม

เจตคติทางอ้อมหรือเจตคติที่วัดจากความเชื่อ ถูกกำหนดจากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Belief about the behavior หรือ b) และการประเมินผลของการกระทำ (Evaluation of behavior หรือ e) โดยความเชื่อเกี่ยวกับผลรวมของการกระทำ (Belief about the behavior) คือความเชื่อว่าคุณจะทำพฤติกรรมแล้วจะก่อให้เกิดผลอย่างไร หากบุคคลมีความเชื่อว่า การทำพฤติกรรม

นั้นจะนำไปสู่ผลกรรมทางบวก เขาก็จะมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้นขณะที่บุคคลซึ่งเชื่อว่าการทำพฤติกรรมนั้นจะนำไปสู่ผลกรรมทางลบ เขาก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น (Hale, Householder และ Greene, 2003)

ส่วนการประเมินผลของการกระทำ (Evaluation of behavior) คือสิ่งที่เป็นผลต่อยอดมาจากความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ เมื่อบุคคลมีความเชื่อแบบหนึ่งต่อพฤติกรรมแล้ว เขาก็จะมีการประเมินว่าการทำพฤติกรรมนั้นจะก่อให้เกิดผลที่น่าพึงพอใจต่อตัวเขาหรือไม่ (Hale, Householder และ Greene, 2003)

การวัดเจตคติทางอ้อมทำได้ โดย ให้กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรมต่อเป้าหมาย เช่น การหาความเชื่อที่เป็นรากฐานของเจตคติ ต่อการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ อาจทำได้โดยการถามคำถามปลายเปิดกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น “การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ จะก่อให้เกิดผลอย่างไร”

ผู้วิจัยสามารถนำ คำถามข้างต้นนี้ไปถามกลุ่มคนที่คล้ายกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำคำตอบมาจัดกลุ่มรวมความเชื่อที่คล้ายคลึงกันไว้กลุ่มเดียวกัน แล้วเรียงลำดับจากความถี่สูงสุดไปหาความถี่ต่ำสุด เพื่อนำความเชื่อที่ได้มาสร้างมาตรวัดเจตคติทางอ้อมต่อไป เกณฑ์ในการเลือกความเชื่อไปสร้างมาตรสามารถพิจารณาได้ดังนี้

- 1) เลือกความเชื่อที่มีความถี่สูงสุด 10-12 ตัว
- 2) เลือกความเชื่อที่มีความถี่สูงตามลำดับลงไป ให้ได้ความถี่สะสมประมาณร้อยละ 75

ดังนั้นเมื่อต้องการทราบเจตคติต่อการกระทำพฤติกรรมของบุคคลจึงจำเป็นต้องประเมินความเชื่อเด่นชัดโดยนำความเชื่อนี้มาสร้างเป็นมาตร วัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (bi) และการประเมินผลลัพธ์ของการกระทำ (ei) โดยใช้คำคุณศัพท์ที่เป็นขั้วคู่กับมาตรจำแนกความหมาย (semantic differential scale) ของ Osgood (1957) โดยแบ่งการให้คะแนนเป็น 7 ช่วงและให้คะแนนจาก -3 ถึง +3 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ตัวอย่าง คำถามมาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (bi) เช่น

หากฉันใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์จะทำให้ฉันไม่ติดโรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : เห็นด้วยอย่างยิ่ง
-3 -2 -1 0 1 2 3

ตัวอย่าง คำถามมาตรฐานวัดความเชื่อการประเมินผลของการกระทำ (ei) เช่น

การที่ฉันไม่ติดโรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์เป็นสิ่งที่.....

ไม่ดี : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : ดี
-3 -2 -1 0 1 2 3

ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (bi) และการประเมินผลของการกระทำ (ei) คือผลที่ใช้ในการทำนายเจตคติต่อการทำพฤติกรรม (Attitude toward the behavior) สามารถเขียนสมการได้ว่า (Hale, Householder และ Greene, 2003)

$$AB = \sum_{i=1}^n b_i e_i$$

โดยที่ n หมายถึง จำนวนความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ
AB หมายถึง เจตคติต่อการทำพฤติกรรม (Attitude toward the behavior)
 b_i หมายถึง ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Belief about the behavior)
 e_i หมายถึง การประเมินผลของการกระทำ (Evaluation of behavior)

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm)

กลุ่มอ้างอิง หมายถึง บุคคลหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง ซึ่งจะเป็นตัวแทนบรรทัดฐาน และเป็นกลุ่มมาตรฐานที่บุคคลจะใช้เปรียบเทียบในการประเมินการกระทำพฤติกรรมบุคคลในความคิดนี้อาจจะมีลักษณะเด่นพิเศษที่ คุณลักษณะเฉพาะส่วนที่ดึงความสนใจหรือไม่ก็ได้ หรืออาจจะเป็นกลุ่มใกล้เคียงก็ได้ พฤติกรรมของกลุ่มอ้างอิง จะมีส่วนในแง่ของการเป็นเครื่องมือให้ ความรู้เป็นอย่างดีต่อการกระทำพฤติกรรมใดๆ และเป็นตัวกำหนด บรรทัดฐานของการกระทำอันจะส่งผลต่อการสร้างพฤติกรรมใหม่ของบุคคล บุคคลพึงพอใจที่จะยึดรูปแบบ พฤติกรรมดังกล่าวมาเป็นตัวแบบ ถือว่าเป็นคนที่มีอิทธิพลต่อบุคคลเป็นอย่างมาก เช่น พ่อแม่ หรือเพื่อนสนิท (Yorburg, 1982)

การคล้อยตามเป็นการรับรู้ของบุคคลว่าคนอื่น ๆ ที่มีความสำคัญสำหรับเขาต้องการหรือไม่ต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้นๆ ถ้าบุคคลได้รับรู้ว่าคนที่มีความสำคัญต่อเขาได้ทำพฤติกรรมนั้น หรือต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้น ก็จะมีแนวโน้มที่จะคล้อยตามและทำตามด้วย (Hale, Householder และ Greene, 2003)

การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

Ajzen และ Fishbein (1980) เสนอวิธีการวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงไว้ 2 วิธี คือ การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงโดยทางตรงและทางอ้อม การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงโดยทางตรง เป็นการประเมินความเชื่อของบุคคลที่มีต่อความคิดเห็นของบุคคลส่วนมากที่มีความสำคัญสำหรับเขา คิดว่าเขาควรหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้นๆ

การวัดการคล้อยตามตามกลุ่มอ้างอิงโดยทางอ้อม ได้จากผลรวมของผลคูณระหว่าง ความเชื่อเกี่ยวกับการกระทำของกลุ่มอ้างอิง (Opinion of referent others) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำของตน (Normative Beliefs หรือ NB) ซึ่งหมายถึง ความเชื่อว่าบุคคลที่อยู่ในกลุ่มอ้างอิงต้องการให้ตนทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้น หรือไม่ และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply หรือ MC) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่า ตนต้องการทำตามที่กลุ่มอ้างอิงต้องการให้ตนทำเพียงใด โดยที่กลุ่มอ้างอิงในที่นี้ หมายถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญต่อบุคคลผู้นั้น การหาความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง อาจทำได้โดยการถามคำถามปลายเปิดต่อกลุ่มที่คล้ายคลึงกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น “ท่านคิดว่ามีบุคคลใดบ้างที่มีความสำคัญต่อท่านสนับสนุนให้ท่านใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์”

จากนั้นทำการคัดเลือกความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง เช่นเดียวกับการคัดเลือกความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับเจตคติต่อพฤติกรรม โดยพิจารณาเฉพาะกลุ่มอ้างอิงที่มีความถี่สูง เมื่อได้กลุ่มอ้างอิงเด่นชัดแล้ว ก็สามารถนำไปสร้างมาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงได้

ตัวอย่าง คำถามมาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำของตน (NB) เช่น

แม่ของฉันคิดว่าฉันควรใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : เห็นด้วยอย่างยิ่ง
-3 -2 -1 0 1 2 3

และหลังจากนั้นเป็นการสร้างมาตรวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง (MC)

ตัวอย่าง คำถามมาตรวัดมาตรวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง (MC) เช่น

โดยทั่วไปฉันต้องการทำในสิ่งที่แม่ของฉันต้องการให้ทำ

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : เห็นด้วยอย่างยิ่ง
-3 -2 -1 0 1 2 3

ดังนั้นเมื่อต้องการทราบการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงจึงจำเป็นต้องประเมินความเชื่อเด่นชัดโดยนำความเชื่อเหล่านี้มาสร้างเป็นมาตรการประเมินความเชื่อ เกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและการประเมินแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง โดยใช้คำคุณศัพท์ที่เป็นขั้วคู่ประกอบด้วยมาตร 7 ช่วง

ผลของแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to comply) กับความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Normative Belief) สามารถเขียนเป็นสมการได้ว่า (Hale, Householder และ Greene, 2003)

$$SN = \sum_{i=1}^n NB_i MC_i$$

โดยที่

n หมายถึง จำนวนแหล่งหรือกลุ่มอ้างอิง

SN หมายถึง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm)

NB_i หมายถึง ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (Normative Belief)

MC_i หมายถึง แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply)

ความตั้งใจในการทำพฤติกรรม (Behavioral Intention)

ความตั้งใจในการทำพฤติกรรม (Behavioral Intention) หมายถึงแนวโน้มความเป็นไปได้และความตั้งใจที่บุคคลจะทำพฤติกรรมใดๆ (Ajzen และ Fishbein, 1980)

ความตั้งใจในการทำพฤติกรรม

การความตั้งใจในการทำพฤติกรรมสามารถทำได้โดยการวัดความตั้งใจในทางเลือก ตัวอย่างคำถาม
เช่น

ฉันตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1 2 3 4 5 6 7

โดยการนำนายพฤติกรรมตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) สามารถ
สรุปได้เป็นสมการดังนี้ (Hale, Householder และ Greene, 2003)

$$BI = (AB) W_1 + (SN) W_2$$

- โดยที่
- BI หมายถึง ความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม (Behavior Intention)
 - AB หมายถึง เจตคติต่อการทำพฤติกรรม (Attitude toward the behavior)
 - SN หมายถึง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm)
 - W_1 หมายถึง ค่าน้ำหนักความสำคัญของเจตคติต่อการทำพฤติกรรม
 - W_2 หมายถึง ค่าน้ำหนักความสำคัญของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย

จากการศึกษาทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) พบว่า เจตคติและการ
คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถทำนายเจตนาได้ แต่ไม่มีตัวแปรใดมีน้ำหนักในการทำนายเจตนาได้ มากกว่ากัน
(Sheeran และ Taylor, 1999) ด้วยเหตุนี้จึงมีการใช้ทฤษฎีการกระทำตามแผน (Theory of Planned
Behavior) มาศึกษาด้วย เพราะสามารถทำนายเจตนาในการกระทำพฤติกรรมและอธิบายผลของตัวแปรเจต
คติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงได้ครอบคลุมกว่า (Sheeran และ Taylor, 1999) ซึ่งทฤษฎีการกระทำตาม
แผนเป็นทฤษฎีที่พัฒนามาจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล โดยทฤษฎีการกระทำตามแผนได้เพิ่มตัวแปรอีก 1
ตัว คือ การควบคุมการรับรู้ (Perceived Control) แบ่งเป็นการควบคุมความเชื่อ (Control Beliefs) และการ
รับรู้อำนาจ (Perceived Power) (Montaño และ Kasprzyk, 2008)

งานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action)

ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (TRA; Ajzen และ Fishbein, 1980; Fishbein และ Ajzen, 1975 อ้างถึงใน Sheeran และ Taylor, 1999) เป็นทฤษฎีด้านจิตวิทยาสังคมที่สำคัญ สามารถทำนายและเข้าใจ การกระทำ ตั้งแต่เกิดเจตนาจนกระทั่งเกิด พฤติกรรม โดยมีตัวแปร เจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเป็นตัวทำนายเจตนา (Fishbein และ Ajzen, 1975 อ้างถึงใน Sheeran และ Taylor, 1999)

เจตคติในการใช้ถุงยางอนามัยขึ้นอยู่กับ การ ประเมิน ทางบวกหรือทางลบต่อการแสดงออกของ พฤติกรรม (เช่น “สำหรับฉันการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งต่อไปเป็นเรื่องฉลาด/โง่”) และ พฤติกรรมกำหนดโดยผลจากการตีความผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นหากทำพฤติกรรม (เช่น “ฉันจะรู้สึกอายนานๆหากใช้ ถุงยางอนามัย” และ “ความรู้สึกอายนานๆจากการใช้ถุงยางอนามัยเป็นสิ่งที่แย่มาก”) เจตคติต่อการใช้ถุงยาง อนามัยบางส่วนกำหนดจากอิทธิพลของความเชื่อและประโยชน์ของถุงยางอนามัย ซึ่ง ถือเป็นส่วนหนึ่งของ โมเดลความเชื่อเกี่ยวกับสุขภาพ (The Health Belief Model: HBM) ประกอบด้วยความเชื่อและการตีความ ส่วนบุคคลกับแนวโน้มของผลที่จะได้รับ (Sheeran และ Taylor, 1999)

เจตนาในการแสดงพฤติกรรมตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ยังขึ้นอยู่กับอีกหนึ่งองค์ประกอบ คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงคือ การที่คนเชื่อว่ากระทำสิ่งใดแล้วสังคมพอใจ เป็นความ เชื่อของบุคคลที่เชื่อว่าคนที่มีความสำคัญจะคิดว่าเขา/เธอควรทำ (เช่น “คนที่สำคัญกับฉันส่วนมากคิดว่าหาก ฉันมีเพศสัมพันธ์ในครั้งต่อไป ฉันควรใช้ถุงยางอนามัย”) ผลของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกำหนดโดยความเชื่อ ของคนอื่น (เช่น คู่นอน, เพื่อน) ที่คิดว่าเขาควรทำ (Normative Beliefs) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงยิ่งเพิ่ม มากขึ้นหากความเชื่อของเขาและกลุ่มอ้างอิงมีความสอดคล้องกัน เพราะทำให้ เกิดแรงจูงใจที่จะทำตาม (Sheeran และ Taylor, 1999)

จากการทบทวนวิเคราะห์ ของ Sheeran และ Taylor ในปี 1999 พบว่า ภูมิหลัง (Background) และ บุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการใช้ถุงยางอนามัยน้อย เพศมีความสัมพันธ์ ทางบวกกับเจตนาในการ ใช้ถุงยางอนามัย ($r=.07$) โดยผู้หญิงมีแนวโน้มใช้ถุงยางอนามัยมากกว่าเพศชาย อายุมีความสัมพันธ์ทางลบ กับเจตนา ($r=-.15$) คนที่อายุน้อยมีแนวโน้มใช้ถุงยางอนามัยมากกว่า จำนวนคู่นอนและการยืนหยัดที่จะใช้ ถุงยางอนามัยล้วนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตนาในการใช้ถุงยางอนามัย

จากการศึกษาของ Sheeran และ Taylor ในปี 1999 พบว่า ผู้มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์มากมีเจตนา ใช้ถุงยางอนามัย สูงกว่าผู้มีความรู้น้อย ($r=.21$) ตัวแปร HBM (The Health Belief Model: HBM) ที่ตระหนัก ถึงการรับรู้ภัยจากโรคเอดส์หรือเชื้อ HIV มีความสัมพันธ์กับเจตนาทำพฤติกรรม น้อย พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ ระหว่างเจตนาใช้ถุงยางกับความเชื่อเกี่ยวกับการติดโรคเอดส์หรือเชื้อ HIV ($r=.13$) เจตนาที่จะใช้ถุงยางอนามัย

มีความสัมพันธ์กับ ความกลัวหรือกังวลว่าจะติดโรค ($r=.14$) และการยอมรับว่าการป่วยเป็นเรื่องน่าวิตกมี ความสัมพันธ์กับเจตนาใช้ถุงยางอนามัยน้อย ($r=.14$) เกือบครึ่งของการศึกษาอภิวิเคราะห์นี้ (49%) พบว่าเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยวัดเจตนาในการใช้ถุงยางอนามัยได้ ($r=.45$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถวัด ได้ใกล้เคียงกันในกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดเท่ากัน ($r=.42$)

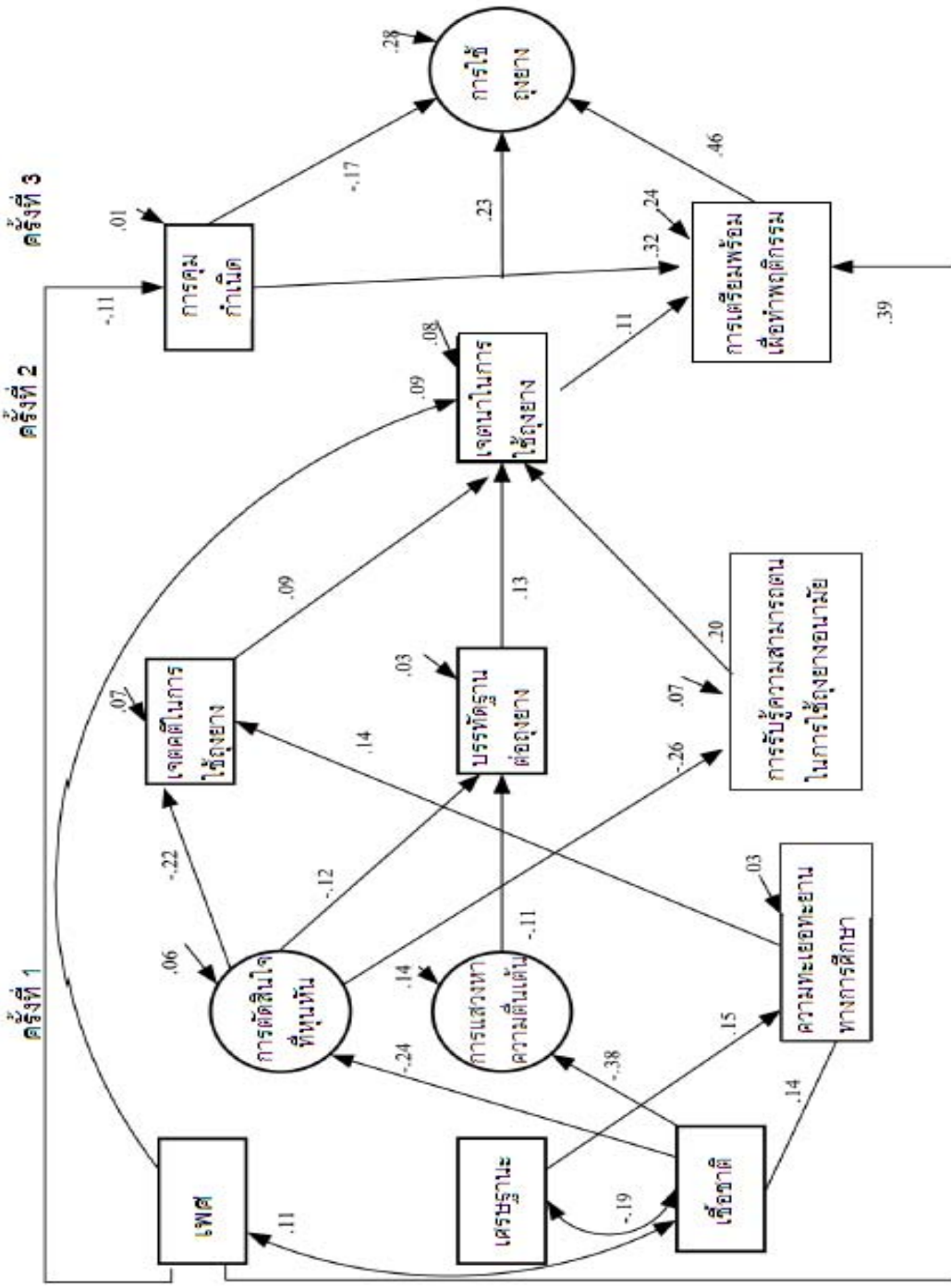
เจตคติทางบวกและการได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มอ้างอิงล้วนมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการใช้ ถุงยางอนามัย การรับรู้เกี่ยวกับคนรอบข้าง (Descriptive Norms) การยอมรับการใช้ถุงยางอนามัยของเพื่อนมี ความสัมพันธ์กับเจตนาในการใช้ถุงยางอนามัย ($r=.37$) และบรรทัดฐานในการใช้ถุงยางอนามัยของคู่นอน (Sexual Partner Norm) มีอิทธิพลต่อการใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุด ($r=.50$)

จากการศึกษา ของ Pötsönen และ Kontula ในปี 1999 เกี่ยวกับเพศและประสบการณ์ทางเพศ ว่ามี ความสัมพันธ์กับเจตคติในการใช้ถุงยางอนามัยหรือไม่ โดยศึกษาเจตคติต่อถุงยางอนามัยในกลุ่มตัวอย่างอายุ 15 ปี การศึกษาแบ่งเป็นสองครั้ง ครั้งแรกในปี 1990 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 928 คน และครั้งที่สองในปี 1994 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1183 คน ทั้งปี 1990 และ 1994 พบว่ากลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 26 เคยมี เพศสัมพันธ์ก่อนอายุ 15 ปี ผลการศึกษาในปี 1990 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เคยมีเพศสัมพันธ์ เพศชายร้อยละ 60 และเพศหญิงร้อยละ 44 รายงานว่าใช้ถุงยางอนามัย ในปี 1994 พบว่าเพศชายร้อยละ 70 และเพศหญิงร้อยละ 55 รายงานว่าใช้ถุงยางอนามัย ส่วนอัตราการใช้อายาคุมกำเนิดไม่มีการเปลี่ยนแปลงระหว่างปี 1990 และ 1994 กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงรายงานว่าใช้อายาคุมกำเนิดร้อยละ 20 และกลุ่มตัวอย่างเพศชายรายงานว่าคู่นอนใช้อายาคุมกำเนิดร้อยละ 8 ในปี 1990 กลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิงร้อยละ 26 รายงานว่าไม่ได้ใช้อายาคุมกำเนิดได้เลย ในปี 1994 กลุ่มตัวอย่างใช้อายาคุมกำเนิดมากขึ้น มีเพศชายเพียงร้อยละ 11 และเพศหญิงร้อยละ 15 รายงานว่าไม่ได้ใช้อายาคุมกำเนิดได้เลย

นอกจากนี้ Pötsönen และ Kontula ยังศึกษาเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายที่เคยมีเพศสัมพันธ์รายงานว่าการใช้ถุงยางอนามัยเป็นเรื่องง่ายมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิงและกลุ่ม ตัวอย่างที่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ จากค่าสถิติ กลุ่มตัวอย่างที่เคยมีเพศสัมพันธ์ เพศชายร้อยละ 96, เพศหญิงร้อยละ 88 และในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ เพศชายร้อยละ 77, เพศหญิงร้อยละ 59 รายงานว่าการใช้ ถุงยางอนามัยเป็นเรื่องง่าย กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ทั้งชายและหญิงเกือบเท่ากันรายงานว่าถุงยาง อนามัยไม่ได้ลดความน่าพึงพอใจ ส่วนในกลุ่มตัวอย่างที่เคยมีเพศสัมพันธ์เพศหญิง (50%) รายงานมากกว่า เพศชาย (40%) ว่าถุงยางไม่ได้ลดความน่าพึงพอใจของเพศสัมพันธ์และการใช้ถุงยางอนามัยก็ไม่ได้ให้ ความรู้สึกแตกต่างกับการใช้อายาคุมกำเนิดหรือการไม่ได้ใช้อายาคุมกำเนิดได้เลยเช่นกัน ทำให้เห็นว่าแม้ วัยรุ่นชาย รายงาน ว่าใช้ถุงยางอนามัย มากกว่าวัยรุ่นหญิงแต่ถุงยางอนามัยก็เป็นตัวที่ลดความพึงพอใจในขณะมี เพศสัมพันธ์

เจตคติต่อการซื้อถุงยางอนามัย ในงานวิจัยของ Pötsönen และ Kontula พบว่าในการศึกษาทั้งสองปี (1990 และ 1994) การซื้อถุงยางอนามัยทำให้กลุ่มตัวอย่างรู้สึกอับอายมาก มีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เพียงร้อยละ 20 และกลุ่มตัวอย่างที่เคยมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 40 ที่ไม่รู้สึกลอายเมื่อซื้อถุงยางอนามัย การพกถุงยางอนามัยจะเป็นเรื่องง่ายกว่าการซื้อถุงยางมาก กลุ่มตัวอย่างเพศชายที่เคยมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 80 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เกือบครึ่งหนึ่งรายงานว่าการพกถุงยางอนามัยไม่ทำให้รู้สึกอายเลย เมื่อเทียบข้อมูลปี 1990 กับปี 1994 กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ รายงานว่าไม่รู้สึกลอายที่จะพกถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 20 เป็น ร้อยละ 44 ส่วนกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์รายงานว่าไม่รู้สึกลอายที่จะพกถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 63 เป็นร้อยละ 84 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 โดยจากการศึกษาเทียบกันของปี 1990 กับปี 1994 ในปี 1990 พบว่าวัยรุ่นหญิง มีเจตคติทางลบมากกว่าวัยรุ่นชายเกี่ยวกับ การซื้อและพกถุงยางอนามัย แต่ในปี 1994 กลับใกล้เคียงกันซึ่งถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงเจตคติครั้งใหญ่ของวัยรุ่นหญิง

งานวิจัยระยะยาวของ Zimmerman และคณะ ในปี 2007 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยของวัยรุ่นโดยรวมทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคมหลายทฤษฎีเข้าด้วยกัน ทำการเก็บข้อมูลจำนวน 3 ครั้ง มีการเก็บข้อมูลครั้งที่สองห่างจากครั้งแรก 6 เดือน และการเก็บข้อมูลครั้งที่สาม ห่างจากครั้งที่สอง 1 ปี มีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 511 คน วัดหลายตัวแปรคือ เพศ, อายุ, เชื้อชาติ, ฐานะทางเศรษฐกิจ, ความทะเยอทะยานด้านการศึกษา, เจตคติต่อถุงยางอนามัย, บรรทัดฐานที่มีต่อถุงยางอนามัย (Condom Norms), ความตั้งใจใช้ถุงยางอนามัย, สถานะความสัมพันธ์ ของคู่อภิเษก, การใช้ฮอร์โมนในการคุมกำเนิด (Hormonal Contraceptive Use) ในขณะที่มีตัวแปรแฝง (Latent factors) คือ การตัดสินใจที่หุนหัน, การแสวงหาความตื่นเต้น (Sensation Seeking), การรับรู้ความสามารถในการใช้ถุงยางอนามัย (Condom Self-efficacy), การใช้จ่ายเพศติด, การเตรียมพร้อมทำพฤติกรรม (เช่น การพกถุงยางอนามัยเพื่อจะมีเพศสัมพันธ์) และการใช้ถุงยางอนามัย ผลการศึกษาพบดังนี้

ดัดแปลงจาก ผลการวิจัยระดับปริญญาโทและปริญญาตรีที่ศึกษาการใช้อุทยานนันทนาการในวัยรุ่น (Zimmerman และคณะ, 2007)

ตัวแปรที่มีน้ำหนักในการทำนายการใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุด คือการเตรียมพร้อมเพื่อทำพฤติกรรม ($\beta=.46$) รองลงมาคือความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย ($\beta=.23$) ตัวแปรเจตคติ บรรทัดฐานทางสังคม และการรับรู้ความสามารถของตน (Self-efficacy) มีความสัมพันธ์ทางลบกับการใช้ถุงยางอนามัย และการแสวงหาความตื่นตัวมีความสัมพันธ์ทางลบกับบรรทัดฐานเกี่ยวกับ การใช้ถุงยางอนามัย (Condom Norms) ($\beta=-.11$) การตัดสินใจที่หุนหันมีความสัมพันธ์ทางลบกับการรับรู้ความสามารถของตน ($\beta=-.26$) ทำให้มีเจตคติทางลบกับการใช้ถุงยางอนามัย ($\beta=-.22$) และการตัดสินใจหุนหัน มีความสัมพันธ์ทางลบกับ บรรทัดฐานเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย ($\beta=-.12$) ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีและมีความทะเยอทะยานด้านการศึกษาสูง มีความสัมพันธ์ ทางบวกกับการเปลี่ยนเจตคติ มาใช้ถุงยางอนามัย ($\beta=.14$) เชื้อชาติและเพศ เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เช่นเดียวกัน พบว่า คู่ที่เป็นคนขาวมีแนวโน้มที่จะแสวงหาความตื่นตัวมากกว่าคู่ที่ไม่ใช่คนขาว ($\beta=.46$) และผู้ชายตั้งใจที่จะใช้ถุงยางอนามัยมากกว่าผู้หญิง ($\beta=.09$)

งานวิจัยศึกษาของ Bosompra ในปี 2001 ศึกษาการทำนายเจตนาในการใช้ถุงยางอนามัยตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของวัยรุ่นในประเทศกาน่า จำนวน 201 คน ร้อยละ 62.2 ของกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดโสด (94.5%) ร้อยละ 3.5 ของกลุ่มตัวอย่างแต่งงานแล้ว และร้อยละ 0.5 หย่าร้าง

ทำการศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพหุคูณถดถอย (Multiple Regression Analysis) พบว่า กลุ่มอ้างอิงและและการรับรู้อุปสรรคในการใช้ถุงยางอนามัยสามารถทำนายเจตนาใช้ถุงยางอนามัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลต่อการใช้ถุงยางอนามัยทั้งในกลุ่มตัวอย่างที่ “มีเจตนา” และ “ไม่มีเจตนา” ใช้ถุงยางอนามัย ผลการศึกษาพบว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างที่ “มีเจตนา” ใช้ถุงยางอนามัยมีความเชื่อว่าคู่ของตนจะยอมรับการใช้ถุงยางอนามัยมากกว่ากลุ่มที่ “ไม่มีเจตนา” ในขณะที่กลุ่มที่ “ไม่มีเจตนา” ใช้ถุงยางอนามัยจะเชื่อว่าคู่ของตนก็มีความเชื่อเช่นเดียวกับตน คือไม่ยอมรับการใช้ถุงยางอนามัย ดังนั้น การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง จึงสามารถทำนายเจตนาในการใช้ถุงยางอนามัยได้มากที่สุด ($\beta=.54, p<0.001$) แต่กลุ่มอ้างอิงที่กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าจะยอมรับการใช้ถุงยางอนามัยของตนได้มากที่สุดในการศึกษานี้ คือ หมอ ($\bar{X}=1.82$ จากช่วงคะแนนที่เป็นไปได้ตั้งแต่ -3 ถึง +3) และรองลงมาคือ ผู้ปกครอง ($\bar{X}=1.26$), เพื่อนสนิท ($\bar{X}=1.16$) และน้อยที่สุดคือคู่ของตน ($\bar{X}=0.36$) นอกจากนี้บุคคลสำคัญที่จะทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดแรงจูงใจที่จะยอมทำตามมากที่สุดคือ หมอ ($\bar{X}=5.75$ จากคะแนนเต็ม 7) รองลงมาคือคู่ของตน ($\bar{X}=4.99$), ผู้ปกครอง ($\bar{X}=4.69$) และน้อยที่สุดคือเพื่อนสนิท ($\bar{X}=4.08$)

กลุ่มตัวอย่างที่ปรารถนาจะใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ มองว่าถุงยางอนามัยมีประโยชน์เป็นอย่างมาก ($\bar{X}=20.80$ จากช่วงคะแนน -27 ถึง+27) เจตนาใช้ถุงยางอนามัยมีความสัมพันธ์กับ ข้อดีของถุงยางอนามัย ($r=0.29, p<0.001$), ข้อเสียของถุงยางอนามัย ($r=0.34, p<0.001$) และกลุ่มอ้างอิง ($r=0.54, p<0.001$) ผลการศึกษาพบว่า หากกลุ่มตัวอย่างรับรู้ข้อดีของถุงยางอนามัยมากกว่าข้อเสียจะทำให้มีเจตนาใช้

ดูยางอนามัยมากขึ้น และหากกลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าบุคคลสำคัญของตน (Significant person) คิดว่าตนควรใช้ดูยางอนามัยจะทำให้มีเจตนาใช้ดูยางอนามัยเพิ่มขึ้น ในการวิเคราะห์พหุคูณถดถอย พบว่า เจตคติที่มีต่อข้อเสียของการใช้ดูยางอนามัยสามารถทำนายเจตนาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta=.21, p<.01$) แต่เจตคติที่มีต่อข้อดีไม่สามารถทำนายเจตนาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta=.08, p=.000$) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถทำนายเจตนาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นอย่างมาก ($\beta=.45, p<.0001$)

งานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีการกระทำตามแผน (Theory of Planned Behavior)

การศึกษาเกี่ยวกับการใช้ดูยางอนามัย โดยอาศัยทฤษฎีการกระทำตามแผน (Theory of Planned Behavior) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ขยายความจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) โดยเพิ่มตัวแปร การควบคุมการรับรู้ (Perceived Control) แบ่งเป็นการควบคุมความเชื่อ (Control Beliefs) และการรับรู้อำนาจ (Perceived Power) (Montaño และ Kasprzyk, 2008)

งานวิจัยของ Lugoie และ Rise ในปี 1999 ที่ศึกษาเจตนาในการใช้ดูยางอนามัย โดยใช้ทฤษฎีการกระทำตามแผน ศึกษาในกลุ่มนักศึกษาที่มีประสบการณ์ทางเพศสัมพันธ์ในปัจจุบัน จำนวน 500 คนในประเทศทานซาเนีย ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบจากทฤษฎี การวางแผนทุก องค์ประกอบ สามารถทำนายเจตนาในการใช้ดูยางอนามัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่องค์ประกอบด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม สามารถทำนายเจตนาในการทำพฤติกรรมได้มากที่สุด ($\beta=.48$) รองลงมาคือ องค์ประกอบด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\beta=.22$) และเจตคติต่อการทำพฤติกรรม ($\beta=.11$)

งานวิจัยเปรียบเทียบ ความแตกต่างของปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการใช้ดูยางอนามัยในวัยรุ่นสองกลุ่มของ Gebhardt, Kuyper และ Greunsven ในปี 2003 ศึกษาตามแนวทฤษฎีการกระทำตามแผน โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่มีเพศสัมพันธ์ แบบป้องกัน ($N=52$, เพศชาย 37 คน, เพศหญิง 15 คน) และกลุ่มที่มีเพศสัมพันธ์ แบบไม่ได้ป้องกัน ($N=155$, เพศชาย 87 คน, เพศหญิง 68 คน) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับเจตนาใช้ดูยางอนามัยในการศึกษาครั้งนี้มากที่สุดคือ การรับรู้ความสามารถตน (self-efficacy) ($r=.80, p<.001$) รองลงมาคือเจตคติ ($r=.56, p<.01$), กลุ่มอ้างอิง ($r=.36, p<.05$) และความต้องการความผูกพัน (need for intimacy) ($r=.34$, ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ) ในการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีเพศสัมพันธ์แบบป้องกัน มีเจตคติทางบวกต่อการใช้ดูยางอนามัย, มีการรับรู้ความสามารถตนสูงและคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีเพศสัมพันธ์แบบไม่ได้ป้องกัน สำหรับเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศสัมพันธ์แบบป้องกันใช้เพศสัมพันธ์ เพื่อแสดงความรักมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศสัมพันธ์แบบไม่ได้ป้องกัน และพบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีเพศสัมพันธ์แบบป้องกันมีความต้องการความผูกพันและรับรู้ความสามารถตนสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีเพศสัมพันธ์แบบไม่ได้ป้องกัน

การศึกษาที่ประยุกต์จากทฤษฎีการกระทำตามแผน ของ Molla, STRØM และ Brehane ในปี 2007 เพื่อทำนายเจตนา, การรายงานตน (Self-reported) และผลจากการเคยใช้ถุงยางอนามัยของผู้ใหญ่ตอนต้น ในชนบทประเทศเอธิโอเปีย เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 802 คน (อายุเฉลี่ย 20.7 ปี, ร้อยละ 74.7 เป็นเพศหญิง) อายุที่เริ่มมีเพศสัมพันธ์คือ 17.1 ปี (sd 2.1) กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดไม่เคยใช้ถุงยางอนามัย (84.8%) การศึกษาพบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการเคยใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=.11$, $p<0.001$) เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างเพศชายกับเพศหญิง พบว่า เพศชายมีเจตคติ ทางบวก ต่อถุงยางอนามัยมากกว่า, รับรู้อิทธิพลของสังคมมากกว่า, มีเจตนาที่จะใช้ถุงยางอนามัยหนักแน่นกว่าและเคยมีประสบการณ์การใช้ถุงยางอนามัยมากกว่า จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Multiple linear regression) พบว่า เจตคติมีน้ำหนักในการทำนายมากที่สุด ($\beta=.41$, $p<0.001$) รองลงมาคือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\beta=.31$, $p<0.001$) และ บรรทัดฐานทางสังคม (descriptive norms) ($\beta=.10$, $p<0.01$) และพบว่า การเคยใช้ถุงยางอนามัยในอดีตจะสามารถทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในปัจจุบัน ได้โดยตรง ($\beta=0.17$, $p<0.001$)

งานวิจัยที่ศึกษาตามทฤษฎีการกระทำตามแผน เพื่อทำนายเจตนาในการใช้ถุงยางอนามัยของวัยรุ่นแอฟริกาใต้ของ Schaalma และคณะ ในปี 2009 มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากถึง 15,782 คน ราวครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง (51.5%) พบว่า เจตคติต่อพฤติกรรม ($\beta=.17$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\beta=.21$) และการรับรู้ความสามารถตน ($\beta=.41$) สามารถทำนายเจตนาในการใช้ถุงยางอนามัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p=.0001$ นอกจากนี้ยังได้ขยายการศึกษาอื่นเพิ่มเติม พบว่าเพศหญิงมีเจตนาใช้ถุงยางอนามัยน้อยกว่าเพศชาย คนที่มีสถานะทางสังคมสูงกว่ามีเจตนาใช้ถุงยางอนามัยมากกว่า การสามารถเข้าถึงการซื้อถุงยางอนามัยได้มากกว่าทำให้มีเจตนาใช้ถุงยางอนามัยมากกว่า

ยังมีหลายงานวิจัยที่ได้ดัดแปลงโมเดลตามทฤษฎีการกระทำตามแผน เช่น งานวิจัยศึกษาการทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักศึกษาชาวจีน ของ Xiao และคณะ ในปี 2010 มีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 490 คน ศึกษาหลายตัวแปรคือ การเตรียมความพร้อมก่อนทำพฤติกรรม ($\beta=.447$) การรับรู้ความสามารถตน ($\beta=.183$) เจตคติทางบวกต่อการใช้ถุงยางอนามัย ($\beta=.187$) บรรทัดฐานทางสังคม ($\beta=.160$) ระยะเวลาในการคบหาคู่รัก ($\beta=-.259$) และการดื่มแอลกอฮอล์ ($\beta=-.266$) พบว่าตัวแปรเหล่านี้สามารถทำนายการใช้ถุงยางอนามัยได้โดยตรง ผลการวิจัยพบว่า การเตรียมความพร้อมก่อนทำพฤติกรรม สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยได้มากที่สุด ($\beta=.447$) และ รองลงมาคือ เจตคติทางบวกต่อการใช้ถุงยางอนามัย ($\beta=.187$) อีกทั้งยังพบว่า การมีความรู้เรื่องโรคเอดส์สามารถเป็นตัวทำนายเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย ($\beta=.177$) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอีกด้วย แต่การวิจัยนี้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ยาเสพติดกับ

การใช้ถุงยางอนามัย อีกทั้งไม่พบความสัมพันธ์ใดๆ ระหว่างการแสวงหาความตื่นเต้น (Sensation seeking) กับการใช้ถุงยางอนามัย

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเจตนาในการใช้ถุงยางอนามัยทั้งจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล และ ทฤษฎีการกระทำตามแผน พบว่า เจตคติที่มีต่อถุงยางอนามัยสามารถทำนายเจตนาที่จะใช้ถุงยางอนามัยได้ หลายงานวิจัยพบตรงกันว่าเพศชายมีเจตนาที่จะใช้ถุงยางอนามัยมากกว่าเพศหญิง อีกทั้งฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับการศึกษาล้วนแสดงความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติและเจตนาในการใช้ถุงยางอนามัยรวมถึงพบว่า กลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลต่อการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างมาก และจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุดเมื่อกลุ่มอ้างอิงคือคู่นอน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับความ ตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

สมมติฐานของการวิจัย

เจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจในการ ใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่

1. เจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย
2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ต การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง กับความตั้งใจในการใช้อินเทอร์เน็ตในกลุ่มนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต คือ การที่บุคคลใช้อินเทอร์เน็ตในการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอน
2. เจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ต คือ การประเมินความรู้สึกและความเชื่อของบุคคลที่มีต่อการใช้อินเทอร์เน็ตว่าเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ โดยเจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ตได้มาจากผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตกับการประเมินผลของการใช้อินเทอร์เน็ต ตามแนวคิดของ Ajzen (1988)
3. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง คือ การรับรู้ของบุคคลว่า บุคคลที่มีความสำคัญสำหรับตนเองเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อการใช้อินเทอร์เน็ต โดยการรับรู้เกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง วัดได้จากแบบสอบถามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ตามแนวคิดของ Ajzen (1988)
4. ความตั้งใจในการใช้อินเทอร์เน็ต คือ ความตั้งใจของบุคคลที่จะใช้อินเทอร์เน็ตในการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอน โดยประเมินจากมาตรวัดความตั้งใจในการใช้อินเทอร์เน็ตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล
5. กลุ่มนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หมายถึง นักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปีและกำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในเขตกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย
2. เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการรณรงค์ให้มีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มนักเรียนนักศึกษาเพิ่มขึ้น
3. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำการศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlation research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง กับความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างในชั้นสร้างเครื่องมือ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี รวมทั้งหมด 15 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสำรวจปลายเปิดเกี่ยวกับเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย (ดูภาคผนวก ก) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่มีผลต่อความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสร้างมาตรวัดเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย มาตรวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และมาตรวัดความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย

2. กลุ่มตัวอย่างในชั้นหาคุณภาพของเครื่องมือ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน

3. กลุ่มตัวอย่างในชั้นเก็บจริง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยได้แจกมาตรวัดจำนวน 167 คนและคัดเลือกเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นไปตามเกณฑ์ได้จำนวน 153 คน แบ่งเป็นเพศชาย 79 คน เพศหญิง 74 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบไปด้วย ข้อมูลเรื่องอายุ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา

ส่วนที่ 2 มาตรการวัด ทั้งหมด 5 ฉบับ คือ

1. มาตรการวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางตรง
2. มาตรการวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางอ้อม
3. มาตรการวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง
4. มาตรการวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม
5. มาตรการวัดความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย

1. มาตรการวัดเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยทางตรง

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยเลือกใช้มาตรจำแนกความหมาย (Semantic differential scale) โดยใช้คำคุณศัพท์สองขั้ว

จำนวน 30 คู่ มีเกณฑ์การให้คะแนน 7 ช่วง จาก -3 ถึง 3

ขั้นที่ 2 นำคะแนนที่ได้มาหาผลรวมของคะแนน

2. มาตรการวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางอ้อม

ขั้นที่ 1 หาความเชื่อที่มีต่อความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ โดยให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทั้งหมด 15 คนตอบแบบสำรวจปลายเปิดที่ถามถึงข้อดีและข้อเสียในการใช้ถุงยางอนามัย

ขั้นที่ 2 คัดเลือกความเชื่อที่จะนำไปสร้างข้อกระทงในแบบสำรวจ

ก. ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการใช้ถุงยางอนามัย

จัดกลุ่มความเชื่อที่มีผลของการกระทำใกล้เคียงกันไว้ในกลุ่มเดียวกัน แล้วเรียงลำดับความเชื่อตามความถี่จากความถี่สูงสุดไปหาความถี่ต่ำสุด หัวร้อยละของความถี่ ความถี่สะสม และร้อยละของความถี่สะสม จากนั้นคัดเลือกความเชื่อ โดยใช้เกณฑ์ร้อยละความถี่สะสมเท่ากับหรือประมาณ 75 และได้เพิ่มความเชื่อเรื่องคู่นอนไม่ชอบ มาพิจารณาช่วยด้วยตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

ตารางที่ 1 ความถี่ ความถี่สะสม ร้อยละของความถี่และร้อยละความถี่สะสมของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการใช้ถุงยางอนามัย นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 15 คน

ลำดับที่	ความเชื่อ	ความถี่	ความถี่สะสม	ร้อยละของ ความถี่	ร้อยละของ ความถี่สะสม
1*	ป้องกันโรค	10	10	21.28	21.28
2*	ไม่สะดวก	10	20	21.28	42.55
3*	คุมกำเนิด	6	26	12.77	55.32
4*	สิ้นเปลือง	6	32	12.77	68.09
5*	ไม่สบอารมณ์	4	36	8.51	76.60
6*	คุ้นเคยไม่ชอบ	3	39	6.38	<u>82.98</u>
7	สบายใจ	3	42	6.38	89.36
8	น่าไว้วางใจ	2	44	4.26	93.62
9	ปลอดภัย	2	46	4.26	97.87
10	ไม่มีผลข้างเคียง	1	47	2.13	100

(* แสดงถึงข้อกระทงที่เลือกใช้ในการสร้างมาตรวัดเจตคติต่อการใช้อย่างอนามัยทางอ้อมฉบับจริง

ข. นำความเชื่อที่ผ่านเกณฑ์ ได้แก่ ความเชื่อลำดับที่ 1-6 มาสร้างข้อกระทงของมาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการใช้ถุงยางอนามัย จำนวน 6 ข้อ และมาตรวัดการประเมินผลของการถุงยางอนามัย จำนวน 6 ข้อ ซึ่งประกอบด้วยข้อกระทงทั้งทางบวกจำนวน 2 ข้อและทางลบจำนวน 4 ข้อ

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยเลือกใช้มาตรจำแนกความหมาย ซึ่งแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 7 ช่วง จาก -3 ถึง 3 โดยคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางอ้อมได้จากการนำผลรวมของคะแนนที่ได้ในแต่ละข้อ

ของมาตรการวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการใช้ถุงยางอนามัยคุณกับคะแนนที่ได้ในแต่ละข้อของมาตรการประเมินผลของการใช้ถุงยางอนามัย

3. มาตรการวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง

ผู้วิจัยใช้มาตรการจำแนกความหมาย โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามที่ใช้คำคุณศัพท์สองข้อ จำนวน 1 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 7 ช่วง จาก -3 ถึง 3

4. มาตรการวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม

ขั้นที่ 1 หากกลุ่มอ้างอิงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการใช้ถุงยางอนามัย โดยให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน ทำแบบสำรวจปลายเปิดที่ถามถึงบุคคลที่มีความสำคัญที่สนับสนุนและขัดขวางการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์

ขั้นที่ 2 คัดเลือกกลุ่มอ้างอิงที่จะนำไปใช้สร้างข้อกระทงในมาตรการวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม

ก. นำคำตอบที่ได้จากการตอบแบบสำรวจมาเรียงลำดับความเชื่อตามความถี่จากความถี่สูงสุดไปหาความถี่ต่ำสุด ห้าร้อยละของความถี่ ความถี่สะสม และร้อยละของความถี่สะสม แล้วคัดเลือกกลุ่มอ้างอิง โดยใช้เกณฑ์ร้อยละความถี่สะสมมากกว่า 75 และได้เพิ่มความเชื่อของคุณนอนมาพิจารณาร่วมด้วยตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เนื่องจากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศพบว่า คุณนอนเป็นกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อเจตนาการใช้ถุงยางอนามัยเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 2 ความถี่ ความถี่สะสม ร้อยละของความถี่และร้อยละความถี่สะสมของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง
ที่มีอิทธิพลต่อเจตนาในการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
(ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 15 คน

ลำดับที่	ความเชื่อ	ความถี่	ความถี่สะสม	ร้อยละของ ความถี่	ร้อยละของ ความถี่สะสม
1*	เพื่อน	7	7	20	20.00
2*	สื่อ	6	13	17.14	37.14
3*	ครู	6	19	17.14	54.29
4*	พ่อแม่	4	23	11.43	65.71
5*	คนรัก	4	27	11.43	77.14
6*	คู่นอน	4	31	11.43	<u>88.57</u>
7	ตนเอง	4	35	11.43	100

(* แสดงถึงข้อกระทงที่เลือกใช้ในการสร้างมาตรวัดเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยทางอ้อมฉบับจริง

- ข. นำกลุ่มอ้างอิงที่มีความถี่มาก คือ กลุ่มอ้างอิงลำดับ 1-6 มาสร้างมาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง จำนวน 6 ข้อ โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตรจำแนกความหมายของ Osgood ซึ่งมีค่าคุณศัพท์ 2 ทางให้เลือกคือ เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย มาตรวัดแบ่งเป็น 7 ช่วง จาก 1 ถึง 7 และมาตรวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง จำนวน 5 ข้อ โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นค่าคุณศัพท์ 2 ทางให้เลือกคือ เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย และเป็นมาตร 7 ช่วง จาก 1 ถึง 7

ขั้นที่ 3 นำคะแนนที่ได้จากการตอบมาตราวัดมาหาคะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม ซึ่งได้จากการนำผลรวมของคะแนนที่ได้ในแต่ละข้อของมาตราวัดความเชื่อเกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงมาคูณกับคะแนนที่ได้ในแต่ละข้อของมาตราวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

5. มาตรวัดความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย

ผู้วิจัยใช้มาตราวัดจำแนกความหมาย โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามที่ใช้คำคุณศัพท์สองข้อ จำนวน 3 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 7 ช่วง จาก 1 ถึง 7

การตรวจสอบคุณภาพมาตราวัด

- ก. นำมาตราวัดไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และโครงสร้างของมาตราวัดตามแนวคิดทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein (1980) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
- ข. นำมาตราวัดมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงรายข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงอื่นๆ (Corrected item Total Correlation หรือ CITC) โดยกำหนดเกณฑ์ในการผ่านค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อโดยยึดค่า r วิกฤตที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เท่ากับ .263 ($df = 38, p < .05$) พบว่าข้อกระทงผ่านเกณฑ์ทั้งหมด ดังที่แสดงในภาคผนวก ค
- ค. ตรวจสอบค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดทั้งฉบับโดยใช้วิธีประเมินค่าความคงที่ภายใน (Internal Consistency) จากข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์วิเคราะห์โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) พบว่ามาตรแต่ละฉบับมีค่าความเที่ยงในระดับสูง โดยมาตราวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางตรง มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) เท่ากับ .972 มาตรวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางอ้อม มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) เท่ากับ .845 มาตรวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) เท่ากับ .819 มาตรวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) เท่ากับ

.888 มาตราวัดความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยทางตรง มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) เท่ากับ .894

วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 ขอเก็บข้อมูลกับโรงเรียน พานิชย์ 1* ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 87 คน เป็นเพศชาย 38 คน เพศหญิง 49 คน

1. ผู้วิจัยติดต่อขอเก็บข้อมูลกับโรงเรียนโรงเรียนพานิชย์ 1* พร้อมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากคณบดี คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อส่งข้อมูลให้กับโรงเรียนพานิชย์ 1*
3. ติดต่อนัดวันและเวลาที่จะเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล
4. เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูลในวันจันทร์ที่ 23 ธันวาคม 2556
5. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และคัดเลือกแบบสอบถามที่ตอบเรียบร้อยสมบูรณ์ไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

วิธีที่ 2 ขอเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างตามสถานที่สาธารณะ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 67 คน เป็นเพศชาย 42 คน เพศหญิง 25 คน เป็นนักศึกษาจากโรงเรียนพานิชย์ 2* โรงเรียนพานิชย์ 3* และโรงเรียนพานิชย์ 4*

1. กล่าวทักทายและขอความร่วมมือให้ช่วยตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณ
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และคัดเลือกแบบสอบถามที่ตอบเรียบร้อยสมบูรณ์ไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน เป็นต้น

2. ใช้สถิติวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlations) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการใช้อย่าง
อนามัยทางตรงกับเจตคติต่อการใช้อย่างอนามัยทางอ้อม วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อย
ตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจต
คติต่อการใช้อย่างอนามัย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และความตั้งใจในการใช้อย่างอนามัย
3. ใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) วิเคราะห์เจตคติต่อการใช้อย่าง
อนามัยและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่ทำนายความตั้งใจในการใช้อย่างอนามัย

การนำเสนอข้อมูล

1. แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง โดยนำเสนอในรูปแบบตารางแสดงผล
2. แสดงผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีความสามารถในการทำนายความตั้งใจในการใช้อย่างอนามัย โดย
นำเสนอในรูปแบบตารางวิเคราะห์ความตั้งใจในการใช้อย่างอนามัย

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเรื่อง ความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยของวัยรุ่นตอนกลาง : การศึกษาตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) โดยมีตัวแปรในงานวิจัยคือ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร จาก โรงเรียนพาณิชย์ 1* โรงเรียนพาณิชย์ 2* โรงเรียนพาณิชย์ 3* และโรงเรียนพาณิชย์ 4* โดยผู้วิจัยได้แจกมาตรฐานวัดจำนวน 167 คนและคัดเลือกเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นไปตามเกณฑ์ได้จำนวน 153 คน แบ่งเป็นเพศชาย 79 คน เพศหญิง 74 คน * โรงเรียนพาณิชย์ 1, 2, 3 และ 4 เป็นชื่อสมมติ เพื่อเป็นการรักษาความลับและชื่อเสียงของโรงเรียน

จากนั้นได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลนำเสนอด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สรุปลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และสรุปข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา หลังจากนั้นผู้วิจัยได้หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมด แล้วจึงใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบคัดเลือกเข้าปกติ (Enter) เพื่อหาว่าเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง สามารถทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นตอนกลางได้ โดยนำเสนอข้อมูล แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การนำเสนอข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อแสดงรายละเอียดทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าสถิติแจกแจงความถี่ร้อยละ จำแนกเพศ อายุ โรงเรียนหรือสถาบันที่ศึกษา และข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานทางสถิติของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งนำเสนอค่าต่ำสุด ค่ากลาง ค่าสูงสุด ของมาตรฐานวัด มัชฌิมเลขคณิต (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 3 การหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางตรงกับเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยทางอ้อม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม

ตอนที่ 4 การหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบคัดเลือกเข้าปกติ (Enter) เพื่อหาความสามารถของตัวแปรเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ในการทำนายตัวแปรความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย

ตอนที่ 6 การหาค่าทดสอบที (t-test) ของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับผลของการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นตอนกลาง และความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยและไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัย

ตอนที่ 1 การนำเสนอข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 153 คน เพื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับอายุ เพศ และโรงเรียนหรือสถาบันที่ศึกษาอยู่ โดยจัดแสดงในรูปแบบของความถี่ ร้อยละความถี่ดังในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ความถี่ ร้อยละความถี่ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ เพศ โรงเรียนหรือสถาบันที่ศึกษาอยู่ และข้อมูลส่วนบุคคล (N=153)

ตัวแปร	ความถี่	ร้อยละของความถี่
อายุ		
15 ปี	5	3.27
16 ปี	41	26.80
17 ปี	53	34.64
18 ปี	40	26.14
19 ปี	14	9.15
รวม	153	100.0
เพศ		
ชาย	79	51.6
หญิง	74	48.4
รวม	153	100.00

<u>โรงเรียน / สถาบันที่ศึกษา</u>		
โรงเรียนพณิชย 1*	87	56.87
โรงเรียนพณิชย 2*	15	9.80
โรงเรียนพณิชย 3*	27	17.65
โรงเรียนพณิชย 4*	24	15.68
รวม	153	100.00
<u>ท่านเคยมีคูรักหรือไม่</u>		
เคย	121	79.10
ไม่เคย	32	20.90
รวม	153	100.00
<u>ท่านมีคูรักในขณะปัจจุบันหรือไม่</u>		
มีคูรักในปัจจุบัน	82	53.60
ไม่มีคูรักในปัจจุบัน	71	46.40
รวม	153	100.00
<u>ท่านเคยมีเพศสัมพันธ์หรือไม่</u>		
เคย	66	43.10
ไม่เคย	87	56.90
รวม	153	100.00

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่เป็นวัยรุ่นตอนกลาง มีอายุระหว่าง 15-19 ปี ในเขต กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้จำนวน 153 คน โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลเพศชายและหญิงในจำนวนพอๆ กัน แบ่งเป็นเพศชาย 79 คน คิดเป็นร้อยละ 51.6 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และเพศหญิง 74 คน คิดเป็นร้อยละ 48.4 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 17 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 34.64 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ลำดับรองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 16 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 26.80 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ลำดับรองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 18 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 26.14 ของ

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ลำดับรองสุดท้ายเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 19 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 9.15 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และลำดับสุดท้ายคือกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 15 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.27 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลมา 4 สถาบันการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดยเก็บตัวอย่างส่วนใหญ่จากโรงเรียนพาณิชย 1 ทั้งหมด 87 คน คิดเป็นร้อยละ 56.87 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มาจาก โรงเรียนพาณิชย 3 ทั้งหมด 27 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มาจาก โรงเรียนพาณิชย 4 ทั้งหมด 24 คน คิดเป็นร้อยละ 15.68 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด สถาบันสุดท้ายคือ โรงเรียนพาณิชย 2 ทั้งหมด 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.80 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จากการสำรวจข้อมูลส่วนตัวด้านอื่นของของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยมีคูรั๊กมาก่อนจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 79.10 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคูรั๊กในขณะปัจจุบันจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 53.60 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 56.90 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานทางสถิติของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตารางที่ 4 แสดงค่าต่ำสุด ค่ากลาง ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา (N=153)

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด (Min)	ค่ากลาง (Mid point)	ค่าสูงสุด (Max)	ค่า	
				มัชฌิม เลขคณิต (\bar{x})	เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)
เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางตรง	-90	0	90	48.65	33.18
เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางอ้อม	-18	0	54	14.77	13.66
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง	-3	0	3	1.71	1.47
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม	-54	0	54	13.88	18.94
ความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย	-9	0	9	4.16	4.52

จากตารางที่ 4 พบว่ามาตรวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางตรงมีคะแนนต่ำสุด -90 คะแนน ถึงสูงสุด 90 คะแนน มีค่ากลางเท่ากับ 0 มีมัธยฐานเลขคณิตเท่ากับ 48.65 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 33.18 ส่วนมาตรวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางอ้อมมีคะแนนต่ำสุด -18 คะแนน ถึงสูงสุด 54 คะแนน มีค่ากลางเท่ากับ 0 มีมัธยฐานเลขคณิตเท่ากับ 14.77 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.66 กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างมีเจตคติในทางบวกต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย

มาตรวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงมีคะแนนต่ำสุด -3 คะแนน ถึงสูงสุด 3 คะแนน มีค่ากลางเท่ากับ 0 มีมัธยฐานเลขคณิตเท่ากับ 1.71 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.47 ส่วนมาตรวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมมีคะแนนต่ำสุด -54 คะแนน ถึงสูงสุด 54 คะแนน มีค่ากลางเท่ากับ 0 มีมัธยฐานเลขคณิตเท่ากับ 13.88 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.94 กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในระดับสูงปานกลาง

มาตรวัดความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยมีคะแนนต่ำสุด -9 คะแนน ถึงสูงสุด 9 คะแนน มีค่ากลางเท่ากับ 0 มีมัธยฐานเลขคณิตเท่ากับ 4.16 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.52 สามารถแปลความหมายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจทำพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในระดับสูง

ตอนที่ 3 การหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางตรงกับทางอ้อม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับทางอ้อม

ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Person's Product Moment Coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางอ้อม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางตรงกับเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางอ้อม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม (N=153)

คู่สหสัมพันธ์	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางตรงและเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางอ้อม	.161*
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม	.494**

* $p < .05$ (2-tailed)

** $p < .01$ (2-tailed)

จากตารางที่ 5 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางตรงและเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางอ้อมมีความสัมพันธ์กันในระดับหนึ่งไปในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางไปในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 การหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Person's Product Moment Coefficient) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย โดยแสดงผลในตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย (N=153)

ตัวแปร	เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย	การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	ความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย
เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย	1.00		
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.224**	1.00	
ความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย	.272**	.545**	1.00

** $p < .01$ (2-tailed)

จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ที่แสดงผลในตารางที่ 6 พบว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกันสูงที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .545 ($r = .545, p < .01$) รองลงมาคือเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยกับความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับหนึ่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .272 ($r = .272, p < .01$) เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับหนึ่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .224 ($r = .224, p < .01$)

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบคัดเลือกเข้าปกติ (Enter)

การศึกษาคั้งนี้เป็นการศึกษาตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) วิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบคัดเลือกเข้าปกติ (Enter) เพื่อสร้างสมการทำนายโดยใช้เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย ของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นตอนกลางที่เป็นนักศึกษาระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร แสดงผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 7 และ 8 ดังนี้

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ที่ทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย (N=153)

ตัวแปรพยากรณ์	R	R Square	Adjusted R Square	R square change	F
เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย	.566	.320	.311	.320	35.340**
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง					

** $p < .01$

จากตารางที่ 7 ข้างต้น สามารถอธิบายได้ ดังนี้

เจตคติต่อพฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงถูกเลือกเข้าสู่สมการพร้อมกัน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแตกต่างจากศูนย์ เท่ากับ .566 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 และตัวแปรทั้งสองสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยได้ร้อยละ 32

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยของตัวแปรทำนายในรูปคะแนนดิบ (b) คะแนนมาตรฐาน Beta (β) และการทดสอบการมีนัยสำคัญทางสถิติของ Beta (β) ที่ได้จากการวิเคราะห์โดยสถิติวิเคราะห์พหุคูณถดถอย โดยการคัดเลือกตัวแปรด้วยวิธีคัดเลือกเข้าปกติ (Enter) ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรทำนายในรูปคะแนนดิบ (*b*) คะแนนมาตรฐาน (*Beta*) การทดสอบการมีนัยสำคัญทางสถิติของ *Beta* (*N*=153)

ตัวแปรพยากรณ์	<i>B</i>	<i>SEb</i>	<i>Beta</i> (β)
(ค่าคงที่)	6.216	1.748	
เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย	.012	.005	.158*
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.035	.005	.509**

* $p < .05$

** $p < .01$

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ถดถอย พบว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลสูงสุดในการทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นตอนกลาง ($\beta = .509$, $p < .01$) และเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยมีอิทธิพลในการทำนายรองลงมา ($\beta = .158$, $p < .05$) สรุปผลออกมาเป็นสมการทำนายได้ดังนี้

ความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย = $6.21^{} + .035^{**}$ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง + $.012^{*}$ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย**

* $p < .05$

** $p < .01$

จากสมการทำนายสามารถแปลความหมายได้ดังนี้

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (*b*) เท่ากับ .035

หมายความว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1 คะแนน จะทำให้ความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้น .035 เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

ส่วนเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยสามารถทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ .012 หมายความว่าเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1 คะแนน จะทำให้ความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้น .012 เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นให้คงที่

ตอนที่ 6 การหาค่าทดสอบที (t-test) ของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับผลของการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นตอนกลาง และความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยและไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับผลของการใช้ถุงยางอนามัยและความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยและไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัย โดยใช้เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่างจากคะแนนของมาตรวัดความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ ที่มีค่าคะแนนรวมตั้งแต่ -9 ถึง 9

ตารางที่ 9 ค่าคะแนนของมาตรวัดความตั้งใจที่จะใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

คะแนน	ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง
(-9) – (-1)	กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์
0	กลุ่มตัวอย่างที่รู้สึกเฉยๆ
1 -9	กลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับผลของการใช้ถุงยางอนามัยและความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย ระหว่างกลุ่มที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยกับกลุ่มที่ไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ แสดงผลในตารางที่ 10 และ 11 ดังนี้

ตารางที่ 10 มัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบที (t-test) ของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับผลของการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยและไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัย

ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการใช้ ถุงยางอนามัย	กลุ่มตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัย (n =122)		กลุ่มไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยาง อนามัย (n =19)		t
	M	SD	M	SD	
	1. สามารถป้องกันโรค	2.39	1.11	1.63	
2. สามารถคุมกำเนิดได้	2.22	1.21	1.32	2.13	2.67**
3. ไม่สะดวก ***	-0.18	1.72	-0.47	2.22	0.66
4. สิ้นเปลือง***	0.03	1.67	-0.11	2.05	0.32
5. ไม่สบายอารมณ์***	-0.07	1.67	0.32	2.11	-0.91
6. คู่่นอนไม่ชอบ***	0.09	1.79	1.00	1.63	-2.08*

* $p < .05$

** $p < .01$

*** แสดงความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำทางลบ

จากตารางที่ 10 พบว่า คะแนนความเชื่อเกี่ยวกับผลของการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในความเชื่อข้อที่ 2 สามารถอธิบายได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยเชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยจะสามารถคุมกำเนิด มากกว่ากลุ่มที่ไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัย และพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในความเชื่อข้อที่ 1 และ 6 สามารถอธิบายได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยเชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยจะสามารถป้องกันโรคได้ มากกว่ากลุ่มที่ไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัย และกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยยังเชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยจะทำให้คู่่นอนไม่ชอบน้อยกว่า กลุ่มที่ไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยส่วนสำหรับคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมี

เพศสัมพันธ์ ส่วนความเชื่อทางลบ ได้แก่ ไม่สะดวก สิ้นเปลือง ไม่สบายอารมณ์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้
 ฤงยางอนามัยกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตั้งใจจะใช้ฤงยางอนามัย ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ตารางที่ 11 มีชัณมิเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบที (t- test) ของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับ
 กลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการใช้ฤงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะ
 ใช้ฤงยางอนามัยและไม่ตั้งใจจะใช้ฤงยางอนามัย

ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการใช้ ฤงยางอนามัย	กลุ่มตั้งใจจะใช้ฤงยางอนามัย (n = 122)		กลุ่มไม่ตั้งใจจะใช้ฤงยาง อนามัย (n = 19)		t
	M	SD	M	SD	
1. เพื่อน	1.77	1.31	-0.21	2.27	5.46***
2. สื่อต่างๆ	1.97	1.14	-0.79	1.65	9.11***
3. ครู	2.11	0.97	0.53	1.95	5.56***
4. พ่อแม่	2.02	1.19	1.05	2.22	2.84**
5. คนรัก	1.70	1.34	0.21	2.29	4.00***
6. คู่นอน	1.57	1.42	-0.11	2.15	4.39***

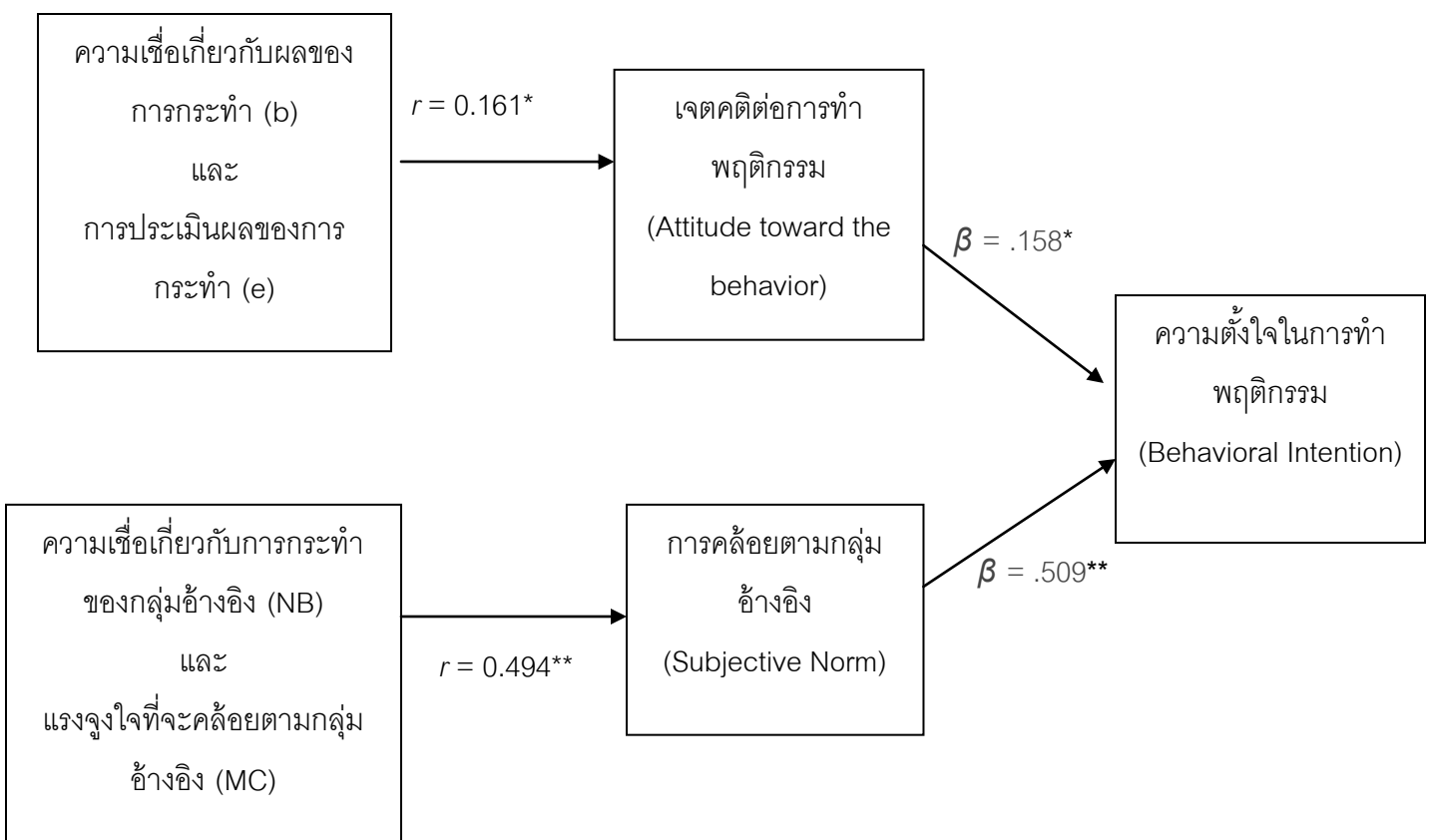
** $p < .01$

*** $p < .001$

จากตารางที่ 11 พบว่า คะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการใช้
 ฤงยางอนามัย ระหว่างกลุ่มที่ตั้งใจจะใช้ฤงยางอนามัยกับกลุ่มที่ไม่ตั้งใจจะใช้ฤงยางอนามัย มีความแตกต่าง
 กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้ง 6 ความเชื่อ โดยความเชื่อข้อที่ 1, 2, 3, 5, 6 คะแนนของกลุ่มตัวอย่างทั้งสอง
 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และความเชื่อข้อที่ 4 คะแนนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง
 สองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์สามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยมีความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ซึ่งได้แก่ เพื่อน สื่อต่างๆ ครู พ่อแม่ คนรัก และคุณอน ว่ามีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยของตน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลนำมาเขียนเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

สรุปได้ว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีอิทธิพลสูงสุดในการทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นตอนกลาง รองลงมาคือเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย ตัวแปรอิสระทั้งสองสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยได้ ($F=35.340, p<.01$) โดยสามารถทำนายได้ร้อยละ 32

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlation research) โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจากโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนพาณิชย์ 1, 2, 3 และ 4 จำนวนทั้งหมด 153 คน เป็นเพศชาย 79 คน และเพศหญิง 74 คน

สมมติฐานของการวิจัย

เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ได้

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ได้ โดยสามารถอภิปรายผลการวิจัยในแต่ละตัวแปรที่สามารถทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยได้ตามลำดับความสามารถในการทำนาย ดังนี้

1. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.545$) และมีอิทธิพลมากที่สุดในการทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย ($\beta=.509, p<.01$) สามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง จะมีความตั้งใจใช้

ดูขงยงอนมมัยด้วย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถทำนายความตั้งใจในการใช้ดูขงยงอนมมัยได้ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรตามร่วมกับตัวแปรเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ดูขงยงอนมมัยร้อยละ 32 โดยพิจารณาจากค่า R^2

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถทำนายความตั้งใจในการใช้ดูขงยงอนมมัยได้มากที่สุดเนื่องมาจากบุคคลมีการรับรู้ว่าคุณค่าที่มีความสำคัญสำหรับเขาต้องการหรือไม่ต้องการให้เขาทำพฤติกรรม ถ้าบุคคลรับรู้ว่าคุณค่าที่มีความสำคัญต่อเขาได้ทำพฤติกรรมนั้น หรือต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้น บุคคลก็จะมีแนวโน้มที่จะคล้อยตามและทำตามด้วย (Hale, Householder และ Greene, 2003) ผลของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกำหนดโดยความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำของตน (Normative Beliefs) และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply) (Sheeran และ Taylor, 1999) เช่น ถ้าเพื่อนเป็นกลุ่มอ้างอิงที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญ และกลุ่มตัวอย่างต้องการทำตามความคาดหวังของเพื่อน กลุ่มตัวอย่างจะมีแนวโน้มที่จะคล้อยตามและทำพฤติกรรมตามความคาดหวังของเพื่อน นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่เลือกศึกษาเป็นวัยรุ่นตอนกลางซึ่งเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากบุคคลที่มีความสำคัญสำหรับตน โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อนที่เป็นแรงสนับสนุนสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นมีความมั่นใจในตนเอง (สุริยเดว ทรีปาตี, 2551)

งานวิจัยนี้พบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของกลุ่มตัวอย่างสามารถทำนายความตั้งใจในการใช้ดูขงยงอนมมัยได้มากที่สุด ($\beta = .509, p < .01$) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Lugoe และ Rise (1999) ที่ศึกษาเจตนาในการใช้ดูขงยงอนมมัยในกลุ่มนักศึกษาที่มีประสบการณ์ทางเพศสัมพันธ์จำนวน 500 คนในประเทศทานซาเนีย พบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\beta = .22$) สามารถทำนายเจตนาในการทำพฤติกรรมได้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Schaalma และคณะ (2009) ที่ศึกษาเจตนาในการใช้ดูขงยงอนมมัยของวัยรุ่นแอฟริกาใต้จำนวน 15,782 คน พบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\beta = .21$) สามารถทำนายเจตนาในการใช้ดูขงยงอนมมัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0001 และงานวิจัยศึกษาของ Bosompra (2001) ศึกษาการทำนายเจตนาในการใช้ดูขงยงอนมมัยตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของวัยรุ่นในประเทศกาน่าจำนวน 201 คน พบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถทำนายเจตนาในการใช้ดูขงยงอนมมัยได้มากที่สุด ($\beta = .54, p < .001$)

2. เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย

เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.272$) และมีอิทธิพลในการทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย ($\beta=.158, p<.05$) สามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในทางบวก จะมีความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยด้วย เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยสามารถทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยได้ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรตามร่วมกับตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงได้ร้อยละ 32 โดยพิจารณาจากค่า R^2

เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยสามารถทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยได้ เนื่องจากบุคคลมีความรู้สึกคิดเห็นประเมินการทำพฤติกรรมไปในทางบวกหรือทางลบ โดยได้รับอิทธิพลจากความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Belief about the behavior) และการประเมินผลของการกระทำ (Evaluation of the behavior) ประกอบกัน (Ajzen, 2005) อธิบายได้ว่า ถ้าบุคคลมีความเชื่อเกี่ยวกับผลของการใช้ถุงยางอนามัยในทางบวกและประเมินผลของการใช้ถุงยางอนามัยในทางบวก ส่งผลให้บุคคลนั้นมีเจตคติทางบวกต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย และมีแนวโน้มที่จะใช้ถุงยางอนามัยด้วย เช่น ถ้าบุคคลเชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยสามารถป้องกันโรคได้ และบุคคลประเมินว่าการป้องกันโรคได้เป็นสิ่งที่ดี ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำและการประเมินผลของการกระทำเช่นนี้ส่งผลให้บุคคลมีเจตคติทางบวกต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย และมีแนวโน้มที่จะใช้ถุงยางอนามัยในอนาคต

งานวิจัยนี้พบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มตัวอย่างสามารถทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยได้ ($\beta=.158, p<.05$) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Gebhardt, Kuyper และ Greunsven (2003) ที่ศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการใช้ถุงยางอนามัยในวัยรุ่น 207 คน พบว่า เจตคติมีความสัมพันธ์กับเจตนาในการใช้ถุงยางอนามัย ($r=.56, p<.01$) รองจากการรับรู้ความสามารถตน (self-efficacy) ($r=.80, p<.001$) เช่นเดียวกันกับการศึกษาที่ประยุกต์จากทฤษฎีการกระทำตามแผน ของ Molla, STRØM และ Brehane (2007) เพื่อทำนายเจตนา, การรายงานตน (Self-reported) และผลจากการเคยใช้ถุงยางอนามัยของผู้ใหญ่ตอนต้น ในชนบทประเทศเอธิโอเปีย เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 802 คน พบว่า เจตคติทำนายเจตนาในการใช้ถุงยางอนามัยได้ ($\beta=.41, p<.001$) และเมื่อเปรียบเทียบกลุ่ม

ตัวอย่างเพศชายกับเพศหญิง พบว่า เพศชายมีเจตคติทางบวกต่อถุงยางอนามัยมากกว่า , รับรู้อิทธิพลของสังคมมากกว่า , มีเจตนาที่จะใช้ถุงยางอนามัยหนักแน่นกว่าและเคยมีประสบการณ์การใช้ถุงยางอนามัยมากกว่า

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่าทดสอบที (t - test) เพื่อเปรียบเทียบ เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับผลของการใช้ถุงยางอนามัยและความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยและไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัย พบว่า ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการใช้ถุงยางอนามัย เมื่อมีเพศสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในความเชื่อเกี่ยวกับการคุมกำเนิด สามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยเชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยจะสามารถคุมกำเนิดได้มากกว่ากลุ่มที่ไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัย และพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในความเชื่อเกี่ยวกับการป้องกันโรคและคู่นอนไม่ชอบ สามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยเชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยจะสามารถป้องกันโรคได้ มากกว่า กลุ่มที่ไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัย และกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยยังเชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยจะทำให้คู่นอนไม่ชอบ น้อยกว่า กลุ่มที่ไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัย และพบว่า ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย ระหว่างกลุ่มที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยกับกลุ่มที่ไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 ในกลุ่มอ้างอิงที่เป็นเพื่อน สื่อต่างๆ ครู คนรัก คู่นอน และ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ในกลุ่มอ้างอิงที่เป็นพ่อแม่ สามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยมีความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ซึ่งได้แก่ เพื่อน สื่อต่างๆ ครู พ่อแม่ คนรัก และคู่นอน ว่ามีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยของตน มากกว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์

สรุปผลการวิเคราะห์ พบว่า สันนิษฐานทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action) กล่าวคือ ทั้งเจตคติต่อพฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยได้อย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักการถดถอยพหุคูณของตัวแปร พบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยมากที่สุด ($\beta=.509$) สามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่

เชื่อว่า บุคคลที่มีความสำคัญต่อตนเองต้องการให้ตนใช้ถุงยางอนามัยและมีแรงจูงใจที่จะคล้อยตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิงมีแนวโน้มที่จะใช้ถุงยางอนามัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เชื่อว่าบุคคลที่มีความสำคัญต่อตนเองมีอิทธิพลต่อการใช้ถุงยางอนามัย และเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยมีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย ($\beta=.158$) สามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่เชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยเป็นผลดีต่อตนเองมีแนวโน้มที่จะใช้ถุงยางอนามัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยเป็นผลดีต่อตนเอง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่

1. เจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย
2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย

สมมติฐานการวิจัย

เจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยได้แจกมาตรฐานวัดจำนวน 167 คนและคัดเลือกเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นไปตามเกณฑ์ได้จำนวน 153 คน แบ่งเป็นเพศชาย 79 คน เพศหญิง 74 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบไปด้วย ข้อมูลเรื่องอายุ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา

ส่วนที่ 2 มาตรการทั้งหมด 5 ฉบับ คือ

1. มาตรการเด็ดขาดต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางตรง
2. มาตรการเด็ดขาดต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางอ้อม
3. มาตรการการคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง
4. มาตรการการคัดลอกตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม
5. มาตรการความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 ขอเก็บข้อมูลกับโรงเรียน พานิชย์ 1 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 87 คน เป็นเพศชาย 38 คน เพศหญิง 49 คน

1. ผู้วิจัยติดต่อขอเก็บข้อมูลกับโรงเรียนพานิชย์ 1 พร้อมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากคณบดี คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อส่งข้อมูลให้กับโรงเรียนพานิชย์ 1
3. ติดต่อนัดวันและเวลาที่จะเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล
4. เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูลในวันจันทร์ที่ 23 ธันวาคม 2556
5. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และคัดเลือกแบบสอบถามที่ตอบเรียบร้อยสมบูรณ์ไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

วิธีที่ 2 ขอเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างตามสถานที่สาธารณะ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 67 คน เป็นเพศชาย 42 คน เพศหญิง 25 คน เป็นนักศึกษาจากโรงเรียนพานิชย์ 2 โรงเรียนพานิชย์ 3 และโรงเรียนพานิชย์ 4 กล่าวทักทายและขอความร่วมมือให้ช่วยตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณ
2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และคัดเลือกแบบสอบถามที่ตอบสมบูรณ์ไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างนำมาตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนก่อนนำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดังนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน เป็นต้น
2. ใช้สถิติวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlations) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยทางตรงกับเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยทางอ้อม วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย
3. ใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) วิเคราะห์เจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่ทำนายความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย
4. วิเคราะห์ค่าที่ได้พร้อมแปลผล

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์พบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจใช้ถุงยางอนามัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.545$) และมีน้ำหนักมากที่สุดในการทำนายความตั้งใจใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มตัวอย่าง ($\beta=.509, p<.01$)

ส่วนเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($r=.272$) และมีน้ำหนักในการทำนายความตั้งใจใช้ถุงยางอนามัยน้อยที่สุดในการศึกษานี้ ($\beta=.158, p<.05$)

ในงานวิจัยนี้เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม ตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยกับไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยเชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยจะสามารถป้องกันโรคได้มากกว่ากลุ่มที่ไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัย ($t=2.41, p<.01$) และพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยเชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยจะสามารถคุมกำเนิดได้มากกว่ากลุ่มที่ไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัย ($t=2.67, p<.001$) ส่วนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัย ระหว่างกลุ่มที่

ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยกับกลุ่มที่ไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยมีความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ซึ่งได้แก่ สื่อต่างๆ ($t=9.11, p<.001$), ครู ($t=5.56, p<.001$), เพื่อน ($t=5.46, p<.001$), คู่นอน ($t=4.39, p<.001$), คนรัก ($t=4.00, p<.001$) และพ่อแม่ ($t=2.84, p<.01$) ว่ามีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยของตนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าในกลุ่มวัยรุ่นตอนกลาง (อายุ 15-19 ปี) ความตั้งใจใช้ถุงยางอนามัยถูกกำหนดโดยอิทธิพลของกลุ่มอ้างอิงมากกว่าเจตคติที่มีต่อถุงยางอนามัย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนจัดทำมาตรการส่งเสริมพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย โดยกลุ่มอ้างอิงที่มีความสำคัญกับวัยรุ่นตอนกลางคือ สื่อต่างๆ เพื่อน ครู คู่นอน คนรักและพ่อแม่ การวางแผนเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยจึงควรมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการตระหนักรู้ของกลุ่มตัวอย่างถึงอิทธิพลของกลุ่มอ้างอิงที่มีต่อตนและมุ่งสร้างเจตคติทางบวกต่อถุงยางอนามัยจะทำให้กลุ่มวัยรุ่นตอนกลางมีแนวโน้มตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยมากกว่าผู้ที่มีเจตคติทางลบ

นอกจากนี้การวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มตัวแปรอื่นๆ ที่น่าจะส่งผลต่อเจตนาและพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย เช่น การรับรู้ความสามารถตน, ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม, การเตรียมความพร้อมก่อนทำพฤติกรรม, ระยะเวลาในการคบหากับคู่อุปการ, การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และการใช้สารเสพติด เป็นต้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

สุริยเดว ทรีปาตี. (2551). *วัยรุ่นกับเพศสัมพันธ์*. คัดมาเมื่อ 30 กรกฎาคม 2556 จาก

<http://www.thaihealth.or.th/node/5752>

สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค. (2553). *สถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชน โดย*

สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์. คัดมาเมื่อ 30 กรกฎาคม 2556 จาก

http://rh.anamai.moph.go.th/all_file/index/teen30Juan54.pdf

สรุปสถานการณ์และการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์. (2556). *สรุป*

สถานการณ์และการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์. คัดมา

เมื่อ 30 กันยายน 2556 จาก <http://www.aidsstithai.org/contents/download/236>

ยูนิเซฟ ประเทศไทย. (2556). *ภาพรวมการติดเชื้อในหมู่เยาวชน*. คัดมาเมื่อ 30 กันยายน 2556 จาก

http://www.unicef.org/thailand/tha/hiv_aids.html

ภาษาอังกฤษ

Ajzen, I. (2005). *Attitudes, personality, and behavior*. (2nd ed.). Maidenhead, England: Open University Press.

Ajzen, I., & Fishbein, M. (1980). *Understanding attitudes and predicting social behavior*.

Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

American Academy of Child and Adolescent's Facts of Families (2008) Retrieve 1, August, 2013

from http://www.ehsnrc.org/Publications/English%20Tip%20Sheets/TIP%20SHEET%2034_addendum.pdf

Bosompra, K. (2001). Determinants of condom use intentions of university students

in Ghana: an application of the theory of reasoned action. *Social Science & Medicine*, 52, 1057-1069.

- Doswell, W. M., Braxter, B. J., Cha, E. & Kim, K. H. (2011). Testing the Theory of Reasoned Action in Explaining Sexual Behavior Among African American Young Teen Girls [Electronic version]. *Journal of Pediatric Nursing*.
- Eagly, A. H., & Chaiken, S. (1993). *The psychology of attitudes*. Fort Worth, TX: Harcourt.
- Gebhardt, W., Kuyper, L. & Greunsvan, G. (2003). Need for Intimacy in Relationships and Motives for Sex as Determinants of Adolescent Condom Use [Electronic version]. *JOURNAL OF ADOLESCENT HEALTH*, 33, 154-164.
- Hale, J. L., Householder, B. J. and Greene, K. L. (2003), *The theory of reasoned action. The persuasion handbook: Developments in theory and practice*, Dillard, J. P. and Pfau, M. (eds.), Sage, Thousand Oaks, CA
- Hogben, M. et al., (2006). Incorporating adolescent females' perceptions of their partners' attitudes toward condoms into a model of female adolescent condom use [Electronic version]. *Psychology, Health & Medicine*, 11(4): 449-460.
- Khumsaen, N. & Gary, F. A. (2009). Determinants of actual condom use among adolescents in Thailand [Electronic version]. *JANAC*, 20, 3, May/June: 218-229.
- Lugoe, W. & Rise, J. (1999). Predicting intended condom use among Tanzanian students using the Theory of planned behavior [Electronic version]. *Journal of Health Psychology*. 4(4), 497-506.
- Maio, G. R., & Haddock, G. G. (2010). *The Psychology of Attitudes and Attitude Change*. London, UK: Sage.
- Molla, M., Åström, A. N. & Brehane, Y. (2007). Applicability of the theory of planned behavior to intended and self-reported condom use in a rural Ethiopian population. *AIDS Care*. 19(3): 425-431.
- Montaño, D. E. & Kasprzyk, D. (2008). Theory of reasoned action, Theory of planned behavior, and the Integrated behavior model. In Granz K., Rimer B.K. & Viswanath K. (Eds.). *Health Behavior and Health Education Theory, Research, and Practice* (4th edition). San Francisco,

CA: John Wiley & Sons, Inc.

Osgood, C.E., Suci, G.J., & Tannenbaum, P.H. (1957). *The measurement of meaning*. Urbana, USA: University of Illinois Press.

Pötsönen, R. & Kontula, O. (1999). How are attitudes towards condoms related to gender and sexual experiences among adolescents in Finland? *Health Promotion International*, 14, 3, 211-219.

Reinecke, J., Schmidt, P. & Ajzen, I. (1996). Application of Theory of planned behavior to adolescents' condom use: a panel study. *Journal of Applied Social Psychology*, 26, 9, 749-772.

Schaalma, H. et al. (2009). Correlates of intention to use condoms among Sub-Saharan African youth: The applicability of the theory of planned behavior. *Journal of Public Health*, 37 (Suppl2): 87–91.

Sheeran, P. & Taylor, S. (1999). Predicting intentions to use condoms: A Meta-Analysis and comparison of Theories of reasoned action and planned behavior. *Journal of Applied Social Psychology*, 29, 8, 1624-1674.

Xiao, Z., Palmgreen, P., Zimmerman, R. & Noar, S. (2011). Adapting and applying a multiple domain model of condom use to Chinese college students. *AIDS Care: Psychological and Socio-medical Aspects of AIDS/HIV*, 22, 3, 332-338.

Yorburg, B. 1982. *Introduction to Sociology*. New York: Harper and Row.

Zimmerman, R. S., Noar, S. M., Feist-Price, S., Cupp, P. K., Anderman, E. & Lock, S. (2007). Longitudinal test of Multiple Domain Model of adolescent condom use. *Journal of Sex Research*, 44, 4, 380-394.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย

เนื่องจากผู้วิจัยเป็นนิสิตปริญญาตรี คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังทำงานวิจัยเกี่ยวกับ**ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย** ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย โดยให้ท่านตอบตามความรู้สึกจริงว่าท่านมีความรู้สึกอย่างไร ผู้วิจัยจะนำข้อมูลการตอบแบบสำรวจความคิดเห็นของท่าน มาจัดทำเป็นแบบสำรวจความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย **ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือท่าน โปรดตอบแบบสำรวจที่จริงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด และโปรดตอบทุกข้อ โดยที่คำตอบของท่านนั้น ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ**

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

นิสิตคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง

1. อายุ.....ปี
2. เพศ
3. สถานที่ศึกษา.....

ส่วนที่ 2 การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย

คำชี้แจง : โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ และตอบคำถามตามความคิดเห็นของท่าน

1. หากฉันใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ จะมีผลดีอย่างไร

1.
2.
3.
4.
6.
7.
8.

2. หากฉันใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ จะมีผลเสียอย่างไร

1.
2.

- 3.
- 4.
- 6.
- 7.
- 8.

3. บุคคลหรือกลุ่มคนที่สนับสนุนการออกใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ของฉัน คือ

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 6.
- 7.
- 8.

4. บุคคลหรือกลุ่มคนที่ขัดขวางการออกใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ของฉัน คือ

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 6.
- 7.
- 8.

ภาคผนวก ข

มาตรฐานฉบับจริง

แบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย

แบบสำรวจความคิดเห็นชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับ **ความคิดเห็น ความเชื่อ และพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย** ของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ขอความร่วมมือช่วยตอบแบบสอบถามให้**ครบทุกข้อ** ตามความเป็นจริง

การวิเคราะห์ข้อมูลจะเป็นการวิเคราะห์ในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลของท่าน จะถูกเก็บไว้เป็น**ความลับ**

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

นิสิตคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1

โปรดทำเครื่องหมาย X ในช่องคำตอบ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

การที่ฉันใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ เป็นสิ่งที่.....									
1	ทำให้ป่วย	-3	-2	-1	0	1	2	3	ทำให้สุขภาพดี
2	ดี	3	2	1	0	-1	-2	-3	เลว
3	ไม่จำเป็น	-3	-2	-1	0	1	2	3	จำเป็น
4	คุ้มค่า	3	2	1	0	-1	-2	-3	สูญเปล่า
5	มีโทษ	-3	-2	-1	0	1	2	3	มีประโยชน์
6	ไม่น่ายินดี	-3	-2	-1	0	1	2	3	น่ายินดี
7	ผิด	-3	-2	-1	0	1	2	3	ถูก
8	น่าขัดขวาง	-3	-2	-1	0	1	2	3	น่าสนับสนุน
9	ทำลาย	-3	-2	-1	0	1	2	3	สร้างสรรค์
10	น่าดีเสีย	-3	-2	-1	0	1	2	3	น่ายกย่อง
11	โง่	-3	-2	-1	0	1	2	3	ฉลาด
12	น่าสนใจ	3	2	1	0	-1	-2	-3	ไม่น่าสนใจ
13	ไม่น่าเชื่อถือ	-3	-2	-1	0	1	2	3	น่าเชื่อถือ
14	เสียเปรียบ	-3	-2	-1	0	1	2	3	ได้เปรียบ
15	คัดค้าน	-3	-2	-1	0	1	2	3	เห็นด้วย
16	ฝืนใจ	-3	-2	-1	0	1	2	3	เต็มใจ
17	ลังเลใจ	-3	-2	-1	0	1	2	3	มั่นใจ
18	มีประสิทธิภาพ	3	2	1	0	-1	-2	-3	ด้อยประสิทธิภาพ
19	หนักใจ	-3	-2	-1	0	1	2	3	สบายใจ
20	น่ารังเกียจ	-3	-2	-1	0	1	2	3	น่าปรารถนา
21	บั่นทอน	-3	-2	-1	0	1	2	3	ส่งเสริม
22	ไม่พอใจ	-3	-2	-1	0	1	2	3	พอใจ
23	ไร้สาระ	-3	-2	-1	0	1	2	3	มีสาระ
24	ไม่ชอบ	-3	-2	-1	0	1	2	3	ชอบ
25	ยาก	-3	-2	-1	0	1	2	3	ง่าย
26	เกิดผลดี	3	2	1	0	-1	-2	-3	เกิดผลเสีย
27	น่าต่อต้าน	-3	-2	-1	0	1	2	3	น่าปฏิบัติ
28	ไม่ตั้งใจ	-3	-2	-1	0	1	2	3	ตั้งใจ
29	ถูกบังคับ	-3	-2	-1	0	1	2	3	เป็นอิสระ

30	ไม่นำพิจารณา	-3	-2	-1	0	1	2	3	นำพิจารณา
----	--------------	----	----	----	---	---	---	---	-----------

ตอนที่ 2 โปรดทำเครื่องหมาย X ในช่องคำตอบ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทำให้.....		ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	ไม่เห็นด้วยปานกลาง	ไม่เห็นด้วยน้อย	เฉยๆ	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมากที่สุด
1	สามารถป้องกันโรค	-3	-2	-1	0	1	2	3
2	สามารถคุมกำเนิดได้	-3	-2	-1	0	1	2	3
3	<u>ไม่</u> สะดวก	-3	-2	-1	0	1	2	3
4	สิ้นเปลือง	-3	-2	-1	0	1	2	3
5	ไม่สบอารมณ์	-3	-2	-1	0	1	2	3
6	คุณอน <u>ไม่</u> ชอบ	-3	-2	-1	0	1	2	3

ตอนที่ 3 โปรดทำเครื่องหมาย X ในช่องคำตอบ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. การป้องกันโรคได้ สำหรับฉันเป็นสิ่งที่.....

เลข	-3	-2	-1	0	1	2	3	ติ
-----	----	----	----	---	---	---	---	----

2. การคุมกำเนิดได้ สำหรับฉันเป็นสิ่งที่.....

เลข	-3	-2	-1	0	1	2	3	ติ
-----	----	----	----	---	---	---	---	----

3. ความไม่สะดวก สำหรับฉันเป็นสิ่งที่.....

เลข	-3	-2	-1	0	1	2	3	ติ
-----	----	----	----	---	---	---	---	----

4. การสิ้นเปลือง สำหรับฉันเป็นสิ่งที่.....

เลข	-3	-2	-1	0	1	2	3	ติ
-----	----	----	----	---	---	---	---	----

5. การไม่สบายอารมณ์ สำหรับฉันเป็นสิ่งที่.....

เลข	-3	-2	-1	0	1	2	3	ดี
-----	----	----	----	---	---	---	---	----

6. การที่คุณนอนไม่ชอบ สำหรับฉันเป็นสิ่งที่.....

เลข	-3	-2	-1	0	1	2	3	ดี
-----	----	----	----	---	---	---	---	----

ตอนที่ 4 โปรดทำเครื่องหมาย X ในช่องคำตอบ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

		ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	ไม่เห็นด้วยปานกลาง	ไม่เห็นด้วยน้อย	เฉยๆ	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมากที่สุด
1	คนที่มีความสำคัญต่อท่าน สนับสนุน ให้ท่านใช้ถุงยางอนามัย เมื่อมีเพศสัมพันธ์	-3	-2	-1	0	1	2	3
2	เพื่อน ของท่าน คิดว่าท่านควรใช้ถุงยางอนามัย เมื่อมีเพศสัมพันธ์	-3	-2	-1	0	1	2	3
3	สื่อต่างๆ คิดว่าท่านควรใช้ถุงยางอนามัย เมื่อมีเพศสัมพันธ์	-3	-2	-1	0	1	2	3
4	ครู ของท่าน คิดว่าท่านควรใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์	-3	-2	-1	0	1	2	3
5	พ่อแม่ ของท่าน คิดว่าท่านควรใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์	-3	-2	-1	0	1	2	3
6	คนรัก ของท่าน คิดว่าท่านควรใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์	-3	-2	-1	0	1	2	3
7	คู่นอน ของท่าน คิดว่าท่านควรใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์	-3	-2	-1	0	1	2	3
8	โดยปกติ ท่านมักทำตามความเห็นของ เพื่อน	1	2	3	4	5	6	7
9	โดยปกติ ท่านมักทำตามความเห็นของ สื่อต่างๆ	1	2	3	4	5	6	7
10	โดยปกติ ท่านมักทำตามความเห็นของ ครู	1	2	3	4	5	6	7
11	โดยปกติ ท่านมักทำตามความเห็นของ พ่อแม่	1	2	3	4	5	6	7
12	โดยปกติ ท่านมักทำตามความเห็นของ คนรัก	1	2	3	4	5	6	7
13	โดยปกติ ท่านมักทำตามความเห็นของ คู่นอน	1	2	3	4	5	6	7

ตอนที่ 5 โปรดทำเครื่องหมาย X ในช่องคำตอบ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

		ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	ไม่เห็นด้วยปานกลาง	ไม่เห็นด้วยน้อย	เฉยๆ	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมากที่สุด
1	ท่านกำหนดตนเองว่าจะใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์	-3	-2	-1	0	1	2	3
2	ท่านพยายามจะใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์	-3	-2	-1	0	1	2	3
3	ท่านตั้งใจจะใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์	-3	-2	-1	0	1	2	3

ตอนที่ 6 ข้อมูลส่วนบุคคล โปรดตอบตามความเป็นจริง

1. เพศ _____
2. อายุ _____ ปี
3. สถานที่ศึกษา _____
4. ชั้นปีที่กำลังศึกษา _____
5. ท่านเคยมีคู่อรักหรือไม่ _____เคย _____ไม่เคย
6. ขณะนี้ท่านมีคู่อรักหรือไม่ _____มี _____ไม่มี
7. ท่านเคยมีเพศสัมพันธ์หรือไม่ _____มี _____ไม่มี

😊 ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน 😊

ภาคผนวก ค

คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 12 แสดงค่าสถิติจากการวิเคราะห์ข้อคำถามด้วยค่าสหสัมพันธ์ (correlated Item – Total

Correlation: CITC) ของมาตรวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางตรง (N = 40)

($p < .05$, Critical r ($df = 38$, $p < .05$) = 0.2638)

ข้อกระทง การที่ฉันใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ เป็นสิ่งที่.....

ลำดับที่	ข้อความ	CITC	นำไปใช้
1	ทำให้ป่วย : : : : : ทำให้สุขภาพดี -3 -2 -1 0 1 2 3	.726	✓
2	ดี : : : : : เลว 3 2 1 0 -1 -2 -3	.594	✓
3	ไม่จำเป็น : : : : : จำเป็น -3 -2 -1 0 1 2 3	.713	✓
4	คุ้มค่า : : : : : สูญเปล่า 3 2 1 0 -1 -2 -3	.666	✓
5	มีโทษ : : : : : มีประโยชน์ -3 -2 -1 0 1 2 3	.753	✓
6	ไม่น่ายินดี : : : : : น่ายินดี -3 -2 -1 0 1 2 3	.724	✓
7	ผิด : : : : : ถูก -3 -2 -1 0 1 2 3	.830	✓
8	น่าขัดขวาง : : : : : น่าสนับสนุน -3 -2 -1 0 1 2 3	.864	✓
9	ทำลาย : : : : : สร้างสรรค์ -3 -2 -1 0 1 2 3	.543	✓
10	น่าดีเดียน : : : : : น่ายกย่อง -3 -2 -1 0 1 2 3	.655	✓
11	โง่ : : : : : ฉลาด -3 -2 -1 0 1 2 3	.709	✓
12	น่าสนใจ : : : : : ไม่น่าสนใจ 3 2 1 0 -1 -2 -3	.717	✓

ตารางที่ 14 แสดงค่าสถิติจากการวิเคราะห์ข้อคำถามด้วยค่าสหสัมพันธ์ (correlated Item – Total Correlation: CITC) ของมาตรวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยทางอ้อม ส่วนของมาตรวัดการประเมินผลของการใช้ถุงยางอนามัย ($N = 40$) ($p < .05$, Critical r ($df = 38$, $p < .05$) = 0.2638)

ลำดับที่	ข้อความ	CITC	นำไปใช้
1	การป้องกันโรคได้ สำหรับฉันเป็นสิ่งที่..... เลข : : : : : : : : ดี -3 -2 -1 0 1 2 3	.376	✓
2	การคุมกำเนิดได้ สำหรับฉันเป็นสิ่งที่..... เลข : : : : : : : : ดี -3 -2 -1 0 1 2 3	.340	✓
3	ความไม่สะดวก สำหรับฉันเป็นสิ่งที่..... เลข : : : : : : : : ดี -3 -2 -1 0 1 2 3	.698	✓
4	การสิ้นเปลือง สำหรับฉันเป็นสิ่งที่..... เลข : : : : : : : : ดี -3 -2 -1 0 1 2 3	.889	✓
5	การไม่สบายอารมณ์ สำหรับฉันเป็นสิ่งที่..... เลข : : : : : : : : ดี -3 -2 -1 0 1 2 3	.754	✓
6	การที่คู่นอนไม่ชอบ สำหรับฉันเป็นสิ่งที่..... เลข : : : : : : : : ดี -3 -2 -1 0 1 2 3	.843	✓

